

ÉLETÜNK

XXXVIII. évf. 3. szám (38. Jg. Nr. 3)

Az európai magyar katolikusok lapja

2006. március

AZ ISTEN SZERETET

XVI. Benedek pápa első enciklikája

2006. január 25-én mutatták be a Szent-szék sajtótermében a Szentatya első enciklikáját, amelynek kezdő szavai: Deus caritas est - Az Isten szeretet. Itt most röviden összefoglaljuk az enciklika tartalmát:

„Az Isten szeretet; és aki kitart a szeretetben, az az Istenben marad, s az Isten is benne marad”. János első levelének szavaival kezdődik az enciklika, amelyek kifejezik a keresztény hit lényegét. A mai világban, amelyben Isten nevét olykor összekapcsolják a bosszúállással, vagy egyenesen a gyűlölettel és az erőszakkal, a Szeretet-Isten keresztény üzenete nagy aktualitással bír.

Az enciklika két részre tagolódik: az első teológiai-filozófiai eszmefuttatás a szeretet különböző dimenzióiról - érosz, philia, agapé. A második rész a felebaráti szeretet parancsolatának konkrét megvalósulásával foglalkozik.

I. rész. A „szeretet” manapság az elkoptatott szavak közé tartozik; gyakran vissza-énekel vele. Jelentése igen sokrétű, ám ebből a sokszínűségből kiemelkedik a szeretet őstípusaként a férfi és a nő közötti szeretet-szeretlem, amelyet az ókori Görögországban az érosz szóval jelöltek. A Szentírásban és főként az Újszövetségben a fogalom elmélyül - az érosz szót felváltja az agapé fogalma, amely önfeláldozó - oblatív - szeretetet jelöl. A szeretetnek ez az abszolút újdonságot jelentő látásmódja sokszor rendkívül negatív megítélésben részesült, mintha az érosz és a testiség visszautasításával lenne egyenlő. Az enciklika szerint az érosz, bár maga a Teremtő adta az embernek, fegyelmezésre, megtisztításra és érlelődésre szorult, hogy ne veszítse el eredeti méltóságát és ne degradálódjon pusztá szexualitássá, amely árnyalt teszi egyenlővé. A keresztény hit az embert mindig olyan lénynek tekintette, akiben a lélek és test kölcsönösen kiegészíti egymást, és amely által új méltóságot nyer. Az érosz kihívása felülmúltnak tekinthető, amikor az emberi test és lélek tökéletes harmóniában van egymással. Akkor a szeretet-szeretlem valóban extázissá válik, de ez nem a pillanatnyi öröm extázisa, hanem az önmagára csukódó én állandó exodus a önjálandékozás szabadsága, önmaga megtalálása, sőt Isten felfedezése felé. Így módon az érosz felemeli az emberi lényt extázisban az Isteni felé. Végeredményben az érosz és az agapé nem kívánja meg, hogy teljesen elválasszódjanak egymástól, sőt amikor a kettő-ha különböző sikon is - helyes egyensúlyban van egymással, annál inkább megvalósul a szereteti igazi természete. Ha az érosz kezdetben inkább vágy is, amikor a másik felé közeledik, egyre kevésbé kérdez rá önmagára, hanem a másik boldogságát keresi. Amikor így belesimul a másikba, megerősödik az agapé mozzanata. Az érosz-agapé Jézus Krisztusban, Isten megtestesült szeretetében éri a leg-radikálisabb formáját. A keresztien önmagát ajándékozó Jézus felemeli és megmenti az embert és ezzel a szeretet legmagasztosabb formáját fejezi ki. Jézus önfeláldozásán túl biztosított a tartós jelenlétét is, amikor meg-alapította az Eucharisziát, amelynek két színében, a kenyérből és a borban új mannaként ajándékozza önmagát. Amikor az Eucharisztiaiban részesülünk, mi is részeseivé válunk ajándékozó dinamizmusának. Egygészen vele és ugyanakkor mindazokkal is, akiknek ajándékozza önmagát. Így válnak mindannyian egy testté. Így az Isten iránti szeretet és a felebaráti iránti szeretet valóban egybekapcsolódik.

Az enciklika második része az Isten szeretetében gyökerező felebaráti szeretettel foglalkozik. Ez feladata minden egyes hívőnek és az egész egyházi közösségnek, és a karitatív tevékenységben a szentháromság szeretetükről szól vissza. Ez a feladat egészen az egyház kezdetétől alapvető rendeltetése között szerepelt és rövid időn belül nyilvánvalóvá vált az is, hogy ha hatékony akar lenni, akkor szervezett formára van szüksége. Így az egyház alapvető szervezetében megjelenik a diakónia, mint a felebaráti iránti szeretet-

(Folytatás a 2. oldalon)

A NEMZET LELKI MEGÚJULÁSÁÉRT

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia imaévet hirdetett a nemzet lelki megújulásáért a 2006-os esztendőre. Az alábbiakban azzal a nem titkolt reménnyel közöljük az imaévet meghirdető körlevél szövegét, hogy a nyugati migráns magyarok közül is sokan csatlakoznak a szép kezdeményezéshez:

Kedves Testvérek! A 2006. esztendő különleges évfordulók ideje nemzetünk történelmében. Október 23-án, Kapisztrán Szent János ünnepén az 1956-os forradalom és szabadságharc ötvenedik évfordulójára emlékezünk. De emlékezzünk a nádorfehérvári diadal 550. évfordulójára is, arra a győzelemre, amelyet II. Mohamed szultán támadó hadseregével szemben Hunyadi János és Kapisztrán Szent János buzdítására a hazája védelmében összefogó keresztény nép aratott. Sok más évforduló mellett főleg ez a két nagy esemény indít minket arra, hogy a 2006. évre imaévet hirdessünk a nemzet lelki megújulásáért.

Nemzetünk nagyon nagy bajban van, csak Isten igralma menthet meg minket. Ránk telepszik az elmúlt évszázadok és évtizedek tragédiáinak és kudarcainak sorozata. Vérengzések és megaláztatások. Bizalmatlanság nemzetünkön belül, az összetartás drámai hiánya: olyan seb, amely Mohácsot hozott ránk, olyan seb, amely máig nem gyógyult be. Súlyosan nehezedik ránk a reménytelenség bűne és a csüggedés kísértése is. A térség országainál jóval korábban kezdődött nálunk a gyermekellenes magatartás. A hatalom bár jótétet nem tudott biztosítani, megengedte az abortuszt, amelyet keresztények is tömegesen elkövettek. Így mintegy hatmillió magyar nem született meg.

Az 1956-os forradalom bukása után sokan a hétköznapi önzésbe menekültek a dicselőnek és reménytelenség érzett jövő elől. Kezdődött a négy fal közötti kényelmes élet, amelynek nincsen távlata. Kezdődött a nagy közös dolgokban való tehetetlenség érzése, amely elől a pusztá magánéletbe menekül az ember. Sok hívő ember is kételkedik abban, hogyan lehet ma keresztényként élni. És kezdődtek vagy folytatódott XX. századi történelmünk tragédiái után a nagy elhallgatások is. Egyre több volt az olyan dolog, amiről nem volt szabad hangosan beszélni. És gyűlt társadalmunkban a bizalmatlanság, a keserűség, a sérelmek emléke és a félelem. A hétköznapi élet látszólagos nyugalma mindezeknek az el-

hallgatásán épült. Az utóbbi másfél évtizedben megérettük a szabadság ízét, de ez az időszak is hozott sok csalódást; felvetette, de nem válaszolta meg az igazságosság kérdését, a teljes igazságosságot, amely a gyengét védi. Ma is hordozzuk népünk életének lelki sebeit. Sokunk életét a szétszórtság, a reménytelenség, a pillanatnyi előnyöket kereső anyagiasság és karrierizmus, a jövő-

lenség érzése és a depresszió jellemzi. Nehezen jutunk átfogó, derűs létszemlélethez. Alig érezzük a jövő vonzását és ígérteit. Nem csupán anyagi nehézségek, a családok életét megnehezítő külső körülmények, hanem gyakran ez a jövőtlen gondolkodás is okozza, hogy nemzetünk lélekszáma rohamosan csökken, hogy népesedési összehasonlításunk nézünk elébe.

Jézus azonban nem csüggedésre, hanem reménységre hívott meg minket. Isten színe előtt minden ember élete és az egyes nemzetek élete is igazi érték. A Teremtő terve

szerint jöttek létre a nemzetek. Történelmi tapasztalataik, az élet nehézségeit megoldani képes sajátos zsenialitásuk, kultúrájuk egyéni és megismételhetetlen gazdagsága értéket jelent az egész emberiség számára, és kedves a teremtő Isten előtt. A mai nemzedékre is nagy felelősség hárul, amikor ezt az örökséget hordozza. Ez az Isten színe előtt önbecsülés egyben a többi népek iránti tiszteltünk alapja is. Felülemelkedve minden elmúlt szörnyűségben, bűnben és szenvedésben, tudjunk Isten előtt bűnbánatot tartani és őszinte szívvel, emelkedett nagylelkűséggel másoknak megbocsátani! Így léphetünk valódi közösségbe az igralmas Isten-nel, hiszen ahogyan Isten szolgálja II. János Pál pápa tanítja, az Isteni Irgalmasság ad reményt, hogy a bűn és a gonoszság megsemmisül az egész emberiségnek.

Imádkozunk hát ebben az évben egy-nileg és közösségileg is a magyarság lelki megújulásáért. Kérjük a Magyarok Nagyszonyának közbenjárását családjaikért, hogy nagylelkű szeretettel fogadják a gyermekeket, és mindnyájan áldozatkész segítői legyünk azoknak, akik bármilyen körülmények között elfogadják a születendő emberi életet. A Boldogságos Szűz járjon közben értünk, hogy figyelmes szeretettel forduljunk az idők és a betegek felé, hogy senkinek ne kelljen egy végigdolgozott élet után, vagy betegsége terhére hordozva magányt és szükségét szenvednie. Aki az időseket megbecsüli, saját méltóságát és jövőjét becsüli meg. Szűz Mária, mint a Betegek Gyógyítója járjon közben betegekért és mindazokért, akik gyógyításukért és ápolásukért fáradoznak. Szűz Mária mint a Bölcsesség Széke pártfogója az iskoláknak és az oktatásnak is. Kérjük támogatását, hogy hazai oktatásunk és nevelésünk minél több fiatalat illegetessen az igazság megismerésére és az igaz emberségre. Ezért vállálj Egyházunk minden áldozatot, hogy katolikus szellemű iskolákat tartson fenn. Mindnyájunk kötelessége, hogy Krisztus hitében az evangéliumi erkölcs szerint teljes emberségre neveljük a fiatalokat.

Az ember ugyanis nem pusztá termelő vagy fogyasztó, nem egyik tétele csupán a társadalom működésének, hanem egyetlen igazi célja. Ezért kell minden közös igyekezetnek és tervezésnek az ember igazi és teljes boldogulására irányulnia. Ennek a nagy ügynek az előmozdításában vegyük ki a részünket imádságunkkal, de egyéni és közösségi tevékenységünkkel is.

Vegyük részt személyesen vagy imádságban a jövő év nagy lelki eseményein, január 15-én a Szent Márk tiszteletére rendezett közös engesztelő szentmisén, Szent István király ünnepén a Szent Jób körmeneten, október 17-től 20-ig a fatimai nemzeti zarándoklaton, és más közös zarándoklatunkon hazánk és a szomszédos országok kegyhelyein. Egyházmegyeink programját az imaévre külön körlevelek fogják közölni. Plébániáinkon ajánljuk fel a közös litániákat, rózsafüzér imádságokat és más könyörgéseket erre a szándéokra. Havonta egyszer tartsunk minden plébánián engesztelő szentségimádat a családok megújulásáért és a születendő gyermekekért. Kérjük Isten igralmát hazánkra és népünkre. Kérjük, hogy szabadidőben meg minket azoktól az új veszedelmektől, amelyek a jelenben és a jövőben hitünk és életünket fenyegetik. Kérjük a Magyarok Nagyszonyát és a magyar szentek közbenjárását nemzetünk lelki megújulásáért, hogy a magyarság Európa népei számára a megbékélés, a bizakodás és a keresztény hitben elfogadott valódi emberi értékek közvetítője legyen.

Budapest, 2006. január 1.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

Irgalmas Istenünk!

Legmélyebb alázattal, érdemtelenységünk és méltatlanságunk tudatában borulunk le szent színed előtt, hogy súlyos vétkeinkért engeszteljünk. Felajánljuk és egyesítjük imáinkat Szent Fiadnak, a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak értünk vállalt tökéletes engesztelő áldozatával. Édesanyánk, a mi Nagyszonyunk által terjesztjük eléd kérésünket az Ő közbenjárását kérve. Egyesítjük engesztelő imáinkat az összes szentek, különösen a magyar szentek és boldogok, köztük az engesztelésben példaképeink: Árpád-házi Szent Margit és Esztergomi Boldog Örszéb könyörgéseivel, akik hisszük, hogy állandóan közbenjárnak értünk Nálad. De egyesítjük minden élő testvérünk imáival is, hogy a sok kicsi engesztelő láng egy nagy elégtétel tüzével legyen, és ezzel hozzájárulhassunk adósságunk törlesztéséhez. Istenünk! Irgalmas szeretettedre kérünk, hogy amint megbocsátottál Péternek, a tékozló fiúnak, a házasságtörő asszonynak, a jobb latornak bűnbánatuk miatt, úgy töröld el tartozásunkat és mentsd meg nemzetünket a pusztulástól. Könyörülj meg Szűz Mária országán, hiszen az ateizmus miatt sokan nem tudják, mit cselekszenek. Add meg nekik a megtérés kegyelmét, hogy felismerjék bűneiket és többé ne vétkezzenek! Fogadd el engesztelésünket elsősorban népünk, de minden ember vétkeiért is.

Azokért és azok helyett:

alík közbömbösek, rosszakaratúak, akik nem ismernek és nem is akarnak ismerni Téged - **Kérünk Téged hallgass meg minket!**
alík megtagadnak, nyíltan, durván ellenel támadnak és trágár módon káromolnak - **alíknek** a test, a pénz, az alkohol és a kábítószerek az istenük - **alík** házasságtörésben élnek - **alík** nem fogadják el a gyermekeket, akikkel megajándékozod a házasságukat - **alík** magzatgyilkosságot követnek el - **alík** a kicsi gyermekeket megbotránkoztatják és megrontják - **alík** nem akarnak dolgozni, csak élésködni - **alík** másokat megrálgalmaznak, meglópnak, megcsálnak, kihasználják, üldöznek - **alík** mások életére törnek - **alík** önkézzükkel vetnek véget életüknek - **alík** Egyházadat megvetik, és akik a sátánt szolgálják.

Fogadd el könyörgésünket a neked szentelt lelkek bűneiért és mulasztásaiért! Mindazokért, akik szentségeidben, különösen az Oltárszentségben megbánnak. Urunk, kérünk igralmazz nekünk! Istenünk, kegyelmezz és könyörülj rajtunk! Urunk, mentsd meg országunkat Szent Fiad, Jézus Krisztus, Széplőtelen Nagyszonyunk és a magyar szentek érdemeiért! **Miatyánk, ... Üdvözlégy, ... Dicsőség...**

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Vallásos fogyókúra?

Március 1-gyel, hamvazószórával megkezdődött az Egyház élőkészületi ideje húsvétra, az ún. nagyböjt. Úgy gondoltam nem ártat, ha aktualitása miatt felidézek egy beszélgetést, amely egy lelkipapok körében erről a témáról folyt. A résztvevők - különböző korú hölgyek és urak - egy egész sor kérdést tettek fel, nemcsak a jelenleg érvényes böjti előírásokra vonatkozólag, hanem firtatták a böjt értelmét, jelentőségét a XXI. század embere számára.

Azzal természetesen mindnyájan tisztában voltak, hogy a böjt nem egyszerűen egyfajta „vallásos fogyókúra”, inkább azt akarták tudni, milyen szerepe

AZ ISTEN SZERETET...

Folytatás az 1. oldalról

szolgálat, amelyet rendezett módon közösségi formában gyakorolnak, tehát konkrét, ám egyben lelki gyakorlatról van szó. Az egyház fokozatos elterjedésével ez a szeretetszolgálat egyre inkább megerősödött és lényeges szerepet töltött. Az egyház benső természete így hármas feladatban ölt testet: Isten Szavának hirdetése (kerygma-martyria), a szentségek ünneplése (leiturgia) és szeretetszolgálat (diakonia). Ez a hármas feladat kölcsönösen feltételezi egymást és elválaszthatatlan egymástól.

A XIX. századtól kezdve az egyház karitatív tevékenységével kapcsolatban elvenetéseket fogalmaztak meg. Ezek szerint ellentétben áll az igazságossággal és működésével a status quo megőrzését szolgálja. E nézet szerint az egyes karitatív cselekedetek elősegítik ugyanis az igazságtalan rendszer fennmaradását, mivel valamiképpen elviselhetővé teszik azt, és ezzel fékezik a lázadást, a jobb világot eredményező forradalmat. Ebben a szemlében a marxizmus a viláforradalomban látta a bajok orvoslását és a társadalmi problémák megoldását. Időközben azonban látnuk, hogy ebből a delíbiából fel kellett ébrednünk. A pápai tanfolyvat XIII. Leó Rerum novarum enciklikájával kezdődően és II. János Pál pápa társadalmi triptichonján keresztül egyre nagyobb elkötelezettséggel szembesült a társadalmi kérdéssel, és részletes társadalmi tanítást dolgozott ki, amely értékes útmutatásokat tartalmaz az egyház határain kívülre is. De a helyes társadalmi és állandó megteremtése a politika feladata, az egyház tehát ezt a kérdést nem tekintheti közvetlen feladatának. A katolikus társadalmi tanítás nem akar az egyháznak olyan hatalmat tulajdonítani, amely az államra hárul, hanem egyszerűen arra törekszik, hogy megismerje és megvilágítsa a gondolkodást, hogy formálja a lelkiismereteket, hogy így a valódi igazságosság felismerhetővé és megvalósíthatóvá váljon. Mindazonáltal nem létezhet olyan társadalmi rend, bármennyire igazságos is, amely feleslegessé tenné a szeretetszolgálatot. Az állam nem akar és nem tud törődni mindennel, végső elemzésben bürokratikus intézményről van szó, amely nem képes biztosítani azt, amire a szenvedő embernek a legnagyobb szüksége van: a személyes odaadást. Aki ki akarja szorítani a szeretetet, az felkészült rá, hogy megszabaduljon az embertől. Mindazonáltal a civil társadalomban számos karitatív és emberbaráti céllal működő humanitárius társulat, szervezet jött létre, és a katolikus egyházban és más egyházi közösségekben kialakultak a karitatív tevékenység új formái. Kíváncsok, hogy ezek között gyümölcsöző együttműködés alakuljon ki. Természetesen fontos, hogy az egyház karitatív szolgálat ne vesztse el sajátos identitását és ne oldódjon fel a normális gondozói tevékenységben, hanem mindig őrizze meg a keresztény és az egyházi szeretet ragyogását. A keresztény program azonos az írgalmas szamaritánus programjával és a Krisztussal való személyes találkozás tapasztalatán nyugszik. Jézus programja a látó szív programja. Ez a szív megvilágítja, hol van szükség szeretetre, és e szerint cselekszik. Az egyházi karitatív szolgálat alapszabálya legyen Szent Pál szeretet himnusza, mert ez menti meg a pusztá aktivizmus kockázatától. A szekularizmus terjedésével szemben a karitatív munkában elkötelezett keresztényeket is állandóan figyelmeztetni kell az ima fontosságára. Mária és a szentek példája segíten bennünk, hogy Istenből merítsük a világosságot és az erőt a szeretethez, amely legyőzi a világban uralkodó sötétséget és önzést. VR

van a lelki életben, az ember Istennel való kapcsolata kiépítésében.

Nos, a következőkben ilyen kérdéseket szeretnénk közelebbről szemügyre venni, annál is inkább, mert az utóbbi időben pont a böjt vallásos tartalma vesztett ki - még hívó embereknek is - a köztudatból.

A böjt eredete

Minden kultúrkör, minden vallás (a primitív és ősi, archaikus vallások is) ismerik a böjtöt, amely ennél fogva mindig kultikus önmegtartóztatást jelent, főként ételben, italban. Ez különbözteti meg az éhezéstől és a diétától.

Az iszlám (egy hónapos böjt - ramadan) és a buddhizmus ma is gyakorolja.

Az Ószövetség az év különböző napjaira előírta a bűnbánat, a kiengesztelődés, a gyász jeleként.

Jézus, aki azért jött, hogy „beteljesítse a Törvényt”, átvette a böjti gyakorlatot: nyilvános működése előtt 40 napig böjtölt a pusztában és az Istennel való kapcsolat elmélyítésének eszközeként, az imádsággal és alamizsnálkodással együtt, a böjtöt is ajánlotta. Úgy tűnik viszont, hogy némileg korlátozta a magán böjtölés praxisát, amint az Keresztelő Szent János és a farizeusok tanítványainál szokásba jött (Mk 2, 18). - A böjt az ősegyház életéből sem hiányzott, de többnyire imádsággal összekötöttesben a hivatalba történő beiktatás kapcsán (ApCsel 13,2; 14,23).

A böjt fajtái és hatásai

Meg szokták különböztetni a böjtben a minőségi és a mennyiségi szempontokat. A minőségi megtartóztatás bizonyos, konkrétan meghatározott táplálékra, vagy itallra vonatkozik (pl. húseledeltől való megtartóztatás pénteken, sertésűs a zsidók és az iszlám követői számára, szesz ital). A mennyiségi böjti előírások meghatározzák és általában csökkentik az étel-ital mennyiségét (pl. napi háromszori étkezés egyszeri jóllakással, vagy - mint a ramadan hónap során az iszlám szabályai szerint - étkezés, ivás csak napnyugtától és napkelte között). Az emberiség ősfelismerései közé tartozik, hogy az ételben, italban való mérséklet pozitív hatással van az egész emberre, annak testi-lelki valóságára. A vallásos böjt ezenkívül, közvetlenül a testi szférát érintő hatásokon keresztül, elősegíti a lelki értékek kibontakozását, tekintve, hogy az emberi lét minden területén az egész emberi valóság van jelen és működik. Beszélhetünk egyfajta kölcsönhatásról: a lélek, a szellem, amely kordában tartja a test igényeit, jótékonyan befolyásolja a böjt által az egész szervezet egészségét, kikapcsolva a káros hatásokat és fordítva: a szervezet harmonikus működése elősegíti a szellemi, lelki élet kibontakozását.

A böjt pozitív, terapeutikus hatásait az utóbbi félszázadban az orvostudomány újra felfedezte: szabályozza a szervezet víz-háztartását, leépíti a felesleges zsíradékot, hozzájárul a káros anyagok eliminálásához, a sejtek regenerálódásához, csökkenti a vérnyomást, tehermentesíti az emésztést. A kezdeti átállás nehézségeit követően könnyebbé válik a gondolkodás, fel szabadul a fantázia és a szellemi befogadóképesség. Az egész közérzetet derű és könnyedség járja át. Nem csoda, ha - főként magánéletünk - orvosi felügyelet alatt folytatott gyógyböjtöt hirdetnek meg, amely nemcsak fogyókúra, hanem az egész szervezet megújulását szolgáló terápia.

Persze ennek a böjtnél már nem sok köze van a vallási indíttatású böjthöz. Itt tudatosan kikapcsolják a lelki, szellemi

vallási komponenseket, és legfeljebb a pszichoszomatikus gyógyászati szempontoknak van némi esélyük rá, hogy figyelembe vegyék őket.

Senki sem tagadja, hogy az efféle „szekularizált” böjtnél is vannak pozitív hatásai és eredményei, de mint mindenütt, ahol mesterségesen elválasztják egymástól a természetes és a természetfeletti valóságot, ezek egyoldalúak, sántítanak, és végeredményben nem elégtének ki.

A vallásos böjt lényege

Ez a böjt eredeti formája. Az istenkereső, Isten felé forduló ember felismeri a távolságot, amely Istentől elválasztja, ugyanakkor ráébred a közelségre, amely Hozzá fűzi. Érti, hogy léte minden mozzanatában Tőle függ, de ebben a függésben felfedezze a személyes Hozzá tartozást. Tudomásul veszi Isten korlátlan hatalmát, de észreveszi folytatódólagos gondolkodását is. Mindez arra indítja, hogy személyes kapcsolatának konkrét kifejezést adjon, ami különböző módon történhetik. Tágabb értelemben valamennyit nevezhetnénk *imának*, hiszen mindig egyikkel együtt jár a „lélek felemelése Istenhez”, ami az ima definíciója. De mivel az ember test és lélek egysége, a lélek aktuálisan a test is részt vesz (pl. összekulcsolt kezek, térdelés, meghajlás).

Ha mármost az ember testének Istenhez tartozását akarja kinyilvánítani, akkor ezt egy jelképes gesztussal Istennek ajándékozza. De mivel minden ajándék áldozat is, az áldozati jelleg ebből az öntáadásból sem hiányzik. A böjt az önmagát Istennek ajándékozó, testét-lelkét Istennek áldozó ember imádságos megnyilvánulásának egyik formája.

Aminthogy az ima lehet kérés, engesztelés, hálaadás, imádság, úgy a böjtnél is lehetnek ezek az indítékai. De ahogy az ima is csak akkor az, ha szívből fakad, a böjtnél is csak akkor van értéke, ha nemcsak azért történik, mert elő van írva, hanem mert az Istennel való kapcsolat kifejeződése.

A vallásos böjt célja

A vallási alapon álló böjt az embert beleállítja abba a *Rendbe*, amelyhez tartozik, az Isten rendjébe. A tudatos megtartóztatás (nem neveznénk „önmegtartóztatás”-nak, mert nem önmagamat tagadom meg, ha valamiről lemondok, hanem önmagamot erősítem a szabad döntés révén), akár ételtől-italtól, akár valamilyen egyéb jóról, hasznos vagy káros élvezet-ről legyen szó, segítséget nyújt arra, hogy az ember ráeszméljen való helyzetére, a zűrzavarra, amelybe keveredett, és arra is, hogy lássa, mit kell rendbe tennie.

A böjt hozzásegít, hogy felülemelkedjünk a test, az ösztönök, az érzékek belső világunkat behálózó igényein, és így szabaddá tesz: az értelem és az általa irányított akarat veszi át a vezetést, vagyis az történik, amit *én* tartok helyesnek, és nem az, amit pillanatnyi hangulatok diktálnak.

A vallásos böjt további következménye a belső fegyelem és mértéktartás: megújul emberi mivoltunk belső egységét, szemben a mindig újra megtapasztalt töréssel test és lélek között. Ez lehetővé teszi a további megnyílást a természetfeletti valóság felé és különösképpen a személyes kapcsolat elmélyítését létem forrásával, Istennel. Ugyanakkor tisztázódik hozzáállásom környezetemhez, embertársaimhoz, főleg azokhoz, akikkel problémáim vannak, és végül világosabban látom önmagamot, helyzetemet, feladataimat, hivatásomat, azaz megatlalom önmagamot.

Ahhoz persze, hogy a böjt ilyen pozitív hatással járjon, lényeges annak motívuma, indítóoka. És ez a vallásos böjtnél végeredményben nem más, mint a szeretet Isten iránt. A böjt szeretet-válasz Isten szeretetére.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Márciusra

1.

Imádkozunk, hogy a fiatalok, akik az élet értelmét keresik, megértésre és tiszteltet találjanak és türelemmel és szeretettel kísérjük őket.

Lecsendesedve és magunkba szállva tudatosítsuk: mennyire sokféle, de többnyire mennyire nehéz is, a fiatalok helyzete a mai világban. Egyfelől a mi jóléti társadalmainkban, másfelől, jórészt másképpen, a „harmadik világban”. Vannak szép és jó családok, reménykeltő otthonai a fiataloknak; vannak ingátat, széteső családok, állandó, sokféle nélkülözéssel és nehézséggel. Élnék fiatalok, akiknek nincs családjuk, akik nem kapnak szeretetet és irányítást. Egyes fiatalok egyedül küzdenek meg a felszínen maradásért; mások szinte mindenünnen kitagadva csavarognak a világban; rengeteg fiatal győvűhatatlan betegség kénytelenül sodor a halálba.

Ez a szándék elsősorban a fiatalok családjairól szól. Az élet értelmének keresése olyan családi közegben járhat szerencsével, amely megtalálta és éli az élet értelmét. Egyszerű fogalmazásban vegyük sorra, milyen ez a család. Férj és feleség, apa és anya kölcsönös szeretetben él, és nyitva áll az élet ajándékára; ezenfelül a keresztény család éli a szentséget is, Krisztusnak és Egyházának kölcsönös szeretetét és termékenységét. A folyamatos nevelői munka minden egyes ember személyi méltóságának tisztelése, a békés együttélés értékeire, a sokféle ember szeretet elfogadására, a családi közösség együttes kialakítására irányul. Szeretet, szeretet - amely nem tűnő érzélem, hanem erős és tartós erkölcsi erő. Nyitott és befogadó pontosan azok felé is, akik az első bekezdés végén érintett kategóriákba tartoznak.

Vegyük számba röviden mindazokat, akiket ez az imaszándék átfog: maguk a fiatalok, a szüleik, a nagyszüleik és általában tágabb családjuk, hivatásos nevelők, barátok köreik, egyházi közösségeik. Imádkozunk (egyenként is) a fiatalok kategóriáért, az értük felelős közösségekért, és pedig a saját személyes felelősségvállalásunk módozatai szerint!

2.

Imádkozunk, hogy az egész Egyházban növekedjék az a közös missziós tudatosság, amely alkalmas arra, hogy a missziós munkások együttműködésének és kölcsönös cseréjének kedvezzen.

Mindenekelőtt tudatosítsunk néhány alapvető igazságot. A püspökök általában valamelyik egyházrész felelősségét viselik. Ugyanakkor tagjai az egész püspöki testületnek, tehát arra a feladatra is kapták felszentelést, hogy gondjuk legyen az egész emberiség üdvösségére. Ez egyetemes missziós küldetés. Az következő kérdés, hogy a püspök missziós felkeltése legyen kétséget kizáróan és ápolni az evangélium egész világon történő hirdetésére: személyes hivatást és anyagi támogatást egyaránt.

Nevezünk meg jellegzetes időszaki kívánalmakat. Sokféle helyzetben élnek az egyházrészek hívei; elő kell mozdítani közöttük alapvető értékeket, mint például szomszédaink megismerése és elismerése, a kulturális különbségek tisztelése, a társadalmi különbségek egymásra hatás a különböző kultúrák között. Továbbá: városaink és társadalmaink növekvő sokkultúrás jellege, főleg a nemzetközi vándorlás eredményeként, új helyzeteket teremt sajátos missziós kihívással. Az egyházrész püspökök és a missziós szerzetesi családok kapcsolatának alakulása elmélyült reflexiót kíván; missziós közösségek jelenléte az egyházrészben sajátos lendületet adhat a hívek összességének.

Missziós felkeltő püspökök, lelkipásztorok, keresztények a feltámadott Krisztusnak, egy új világ sarokkövének és energiaforrásának tanúi és szolgái; minden mai borzalom, probléma, leépülés mellett a reménység jelei. Értük imádkozunk, és magunkért is: hogy közéjük tartozzunk.

Nagy Ferenc S. J.

Botos Katalin

VELE, VAGY NÉLKÜLE?

A második világháború, Trianon és Párizs utáni Magyarország lakossága döntő többségében kereszténynek, s ezen belül is katolikusnak vallotta magát. Mindszenty bíboros által meghirdetett Mária-napokra egy alföldi városkába, Csongrádra százszázalékos tömeg érkezett. Ma már többfelé öröm, ha a búcsúra néhány száz fős sokaság összegyűlekezik. A templomi padsofordok az ősz fejeit töltik meg. A kérelhetetlen idő, a demográfiai statisztika előre vetíti a trendet, a gyakorló vallásos populáció csökkenését. Ami nem csoda, mert maga a népesség is rohamos ütemben csökken.

Egyik kérdés sem idegen a határainkon kívüli világ számára, hiszen Európa maga is missziós terület, s az előregedés ténye majd minden fejlett országban jelentkezik. Mégis, a volt szocialista országok helyzete különösen figyelemre méltó. Közöttük is sajátos a magyar valóság. Mert noha mindenütt ugyanaz az ateista kommunista hatalom létezett, voltak különbségek az egyes országok társadalmának reagálásában. A lengyeleknél éppen hogy megerősödött a hitélet, míg nálunk lassan sorvadozott.

A kereszténység három hullámban kapott súlyos támadást hazánkban. Az ötvenes évek ideológiai harcának célja egyértelműen az „nép ópiumának” megszüntetése, a vallás eltörlése volt. Mivel azonban a vallás olyan természetes szükséglet, hogy nélküle az ember nem létezhet, az ateizmus államvallássá tételén munkálkodtak. A nép számára a mindenható Isten szerepét részben a nagybérműs és mindenható Tudomány, -de az is csak mint a megfoghatatlanul elvont Párt szolgálja - biztosította, másrészt a sokkal kézzelfoghatóbb valóság, a mindenkori Vezér előlben, s a telekommunikációs csatornákon ontott, napilapok, brossurák hasábjain idézett, rádió, majd TV-n át sugározott személye. „Papjai” a párttitkárok, „profétái” Marx és Engels, „szentjei” a nagy Lenin és Sztálin voltak - utóbbi még életben - s szorgos „aprómunkásai” a tanárok, úrók, jogászok - tehát a laikus humanizmus jelentős része volt. Ezek nagy része maga is elhitt az üdvözítő tanokat, ha nem hitte is, vallotta, mert másként nem maradhatott volna az adott pályán. (...) Az értelmiség meghunyázkodott. Nem várt kedvezőbb sors az Egyház szolgáira és híveire sem.

A kommunista hatalom a szokott módon, megfélemlítéssel, terrorral, bebecsköléssel, lejárattal, békepapságra kényszerítéssel járatta le és hallgattatta el a papságot 1956 után is. Kahler Frigyes történész könyve dokumentumok alapján számol be erről az aljas módszerről. Különösen az utánpótlás

csapjait próbálták elzárni: szigorúan büntették az ifjúsággal való foglalkozást. Radikálisan megcsappant a hivatást vállalkozók száma...

A második szakaszt nem a nyílt terror jellemezte, bár korábbi módszereiket távolról sem helyezték a lomtárba. A vérrrel megváltozott paprikás krumpli, sörvirsli negyedszadában, 1956 után sem vált divatosá a vallásosnak lenni. Közvetlen tapasztalásból tudom, hogy jó szándékú barátaim, akik még az 1960-as években megkeresztelték gyerekeiket - szokásból, hagyományból -, többben is elhagyták a később jövőknél a ceremóniát...

Új, hatásos ópiumot kaptunk: a közömbösséget. Mivel a társadalom nagyobb része normakövető, a minden csatornán felé áramló példát, „a szocialista embertípust” másolta. Ez az emberfajta egyetlen mozgalmat ismert: a Párt által engedélyezett közösségi életet, a táborokat és taggyűléseket, a felvonulásokat és ünnepi rendezvényeket. A civil szerveződések szétzúzódtak, az egyént a családi létbe zárták be. S hogy mégis kárpótoljanak valahogy a társadalmi események ürességéért, kitálaták a keresztelő helyett a névadó-ünnepséget, négyöt babát is közönszente a munkahelyeken egyszerre. A templomi esküvő helyett a tanácsi pezsgős ceremóniát - a Lohengrin nárszindulával, versekkel, s a szülőknél adandó virágcsokorral. Igaz, a lakosság nagy része - biztos, ami biztos - mindkettőt igényelte, az egyházi és a világi „szertartást” - legfeljebb más-más résztvevőkkel szálmozva...

A temetéseknél is bevezették a pap nélküli elhantolást. Igaz, itt még inkább igényt tartottak az Egyház által közvetített vigaszra - csak a saját halottak tekintett személyek esetében kellett eltekinteni a *Circumdederunt*-tól. Ott a cégek fizették a temetést... S mivel a temetkezés egyre költségesebb lett, nem kevesen beletörődtek az új módba.

Lopva, búvápatákként mentették át a Kádár-időszakon a hitet. Nagy városokban könnyebb volt, ott el lehetett menni más-más városrészbe a templomba. Itt nem arról volt szó, amit a „Csűr-csavar levelei”-ben olvashattunk, hogy a kedves hívek azért váltogatják a templomokat, hogy hol beszél jobban a pap... Természetesen, ilyen jelenségek is voltak. Néhány kiváló képességű atya vonzotta a hallgatóságot. De még a 80-as években is körülnézett az ember, nincs-e a közelben bűsgő-külsűj egyén. A vallásosság nagyobb arányban maradt fenn az értelmiségi körben, mint a munkásság, vagy akár a mezővárosi, falusi parasztság körében. Utóbbiaknál nagyon erősen hatott a hivatalos ideológia: elavult világnézeti, aki templomba

jár. S mivel kényelmesebb és veszélytelenebb aludni vasárnaponként, elmaraadoztak. Inkább volt mód a reálisférfiakban tovább tanulni az egyházi iskolákból, így a reál-értelmiségiek valamivel előnyösebb helyzetben voltak az értelmiségben belül is.

A rendszerváltozás után jött a harmadik átfogó támadás. 1990 meghozta a vagyott szabadságjogok egy részét. Csak hogy azt is magával hozta, ami nem kívánatos: a fogyasztói társadalom minden hátulütőjét. Oly gyorsan estek át a korábban a kommunista pártban vagy szatellit-szervezetben tevékenykedők a ló túlsó oldalára, hogy észre se vettük, az új rendszerben is nyeregben maradtak. Párttitkárból nagybirtokos, vállalat-tulajdonos, vállalkozó vált. Az újszerű vadkapitalizmusban sem lett könnyű a vallását komolyan gyakorolni kívánók sorsa. Igaz ugyan, hogy a templomba járás nincs tiltva már, de anyagi eszközök híján mégse bontakoznak ki a civil keresztény mozgalmak. Nehézségekkel küzdenek a szociális-egészségügyi intézmények, diszkriminációval az iskolák. Hazudnánk, ha azt állítanánk, egyáltalán nincs eredmény. Van, természetesen, csak messze nem elegendő. Épülnek templomok, lelkes plébánosok, diakónusok küzdenek a felújításokért, iskolákért, idős-otthonokért. A vallási közömbösség azonban - sőt, a vallásellenesség - a kereskedelmi média által ontott példák alapján egyre fokozódik. Egészen elkepesztő szentestítő szavakat, szövegeket mondanak és mutatnak olykor a TV, rádió hullámain, és csak magában fortog a vallásos érzületű közönség. A Hivatal nem emeli fel a szavát a csendes többség védelmében, csak ha kisebbségeket ér valós vagy vélt sérelem. A politikai vagy korrek, a szabad vélemény-nyilvánítás elvére hivatkozva média-szereplőket elhíttetik az emberekkel, hogy normális dolog az ordenáré káromkodás, művészet a szent, liturgikus kellékeket meggyalázó kiállítás, vallásgyalázás. Az átlagember pedig fel sem haborodik. Ezek, sőt milliók nézik a TV-k kártékony show-műsorait. Megszokottá válik a szentségtelen élet. Kialakul a vallásos „shopping”, a felekezeti közötti válogatás. Melyik a kedvemre valóbb, vagy melyik segít jobban a mindennapi életben az érvényesülésemet. Úgy válsztanak maguknak gyülekezetet, ha választanak -, mintha a bevásárló központban néznének körül. Hol jobb a szolgáltatás?

Nyilván nem újdonság ez a nyugati társadalmak számára. Szekularizált világunk általános velejárója ezek. Talán csak a szélsőségek, amelyek mellbe vágóan jelentkeznek nálunk. A politikai erők igen megosz-

ISMERJÜK MEG PAPJAINKAT

Ismerjük meg papjainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelképásztori szolgálatban működő papjainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelképásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Virágh József, a magyar és magyarul beszélő hívek lelkes Londonban és Dél-Angliában. Egész Angliára szóló megbízását 2005. december 2-i hatállyal Alan Hopes segédpüspöktől, a westminsteri érsekség illetékes hivatalának vezetőjétől, a nem angol egyházi közösségek lelképásztorainak irányítójától kapta, miután magyar főpásztor, dr. Beer Miklós váci megyéspüspök erre a szolgálatra elengedte, és eleget tett az angliai püspöki kar Magyar Katolikus Püspöki Konferenciához intézett ez irányú kérésének. A Váci Egyházmegye papja.

1963. május 22-én született Budapesten. A pestszentlőrinci (Budapest XVIII. kerület) Erzsébet-telepi templomban keresztelték, itt volt elsőáldozó és bérmlakozó. A helyi Általános Iskola elvégzése után 1977-ben az esztergomi Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium és Kollégiumba került, ahol 1981-ben jeles eredménnyel végzett. Ugyanez év őszén jelentkezett a Pázmány Péter Hittudományi Akadémiára, ahol civil, rendes nappali tagozatos hallgató volt. Egy év múlva a hatóságok behívták 10 hónapos katonai szolgálatra, amit 1982-től Lentiben teljesített. Leszerelése után, 1984 tavaszán visszatért félbeszakított tanulmányaihoz. A 3. egyetemi tanév közben dr. Bánk József püspök, később érsek, felvette váci megyés kispapnak, és engedélyezte, hogy teológiai tanulmányait a „civil” évek után *Centralista* kispapként folytassa a budapesti Központi Szemináriumban. 1985. december 8-án, Sztűz Mária Széplőten Fogantatása napján volt az ünnepélyes beöltöztetése az Egyetemi templomban. A következő évben dr. Belon Gellért püspök lektorát avatta, 1987-ben Marosi Izidor megyéspüspök diakónussá, majd 1988. június 11-én pappá szentelte a váci székesegyházban.

1988-tól 1992-ig káplán a Kispesti Wekerle-telepi plébánián, és már első kápláni éve közben bejáróként befejezte az egyetem 6. évét, amivel *Absolutoriumot* szerzett Budapesten. Négy év káplánság után Keszthelyi Ferenc püspök a váci Püspökségre rendelte, ahol püspöki szertartóként (MC) tevékenykedett. Ezután következett az első önálló plébánosi feladata: 1993 őszén főpásztorra bízta három hirtelen megüresedett nógrádi falu - Endrefalva, Szécsényfelfalu, Piliny - lelkipásztori ellátását.

Főpásztorra ösztönzésére és dr. László (Leslie) László atya nagylelkű anyagi támogatásával 1994-ben Kanadában, az ottawai Saint Paul University kánonjogi fakultásán két éves posztgraduális kép-

Virágh József

zésbe kezdett. Előbb a László atya által vezetett *Blessed Sacrament* plébánián, majd az egyetem Szemináriumban lakott. Tanulmányai mellett kapcsolatba került az emigrációban élő magyarsággal, bekapcsolódott a helyi magyar cserkész munkájába, tanított a Magyar Iskolában, lelképásztori kiegészítőket végzett Montreálban és Wellandon. 1996-ban a Saint Paul egyetemem

licenciátust szerzett, amihez az ottawai állami egyetem master diplomát is adott. 1996 őszén Keszthelyi Ferenc váci püspök egy évre plébános helyettesítőként Pásztó városába rendelte, és a helyi káplánnal közösen, innen gondozta a környező településeken Mátrászőlős, Mátrakeresztes és Hasznos leányegyházakat is. 1997 őszén plébánosként került Tóalmásra, ellátva Szentmártonkát és Szentlőrincét is. Ezekben az években a váci Püspöki Bíróságon jegyző, majd kötelező, valamint a Magyar Televízióban gyermek-hittan programok szerkesztője és rendszeresen műsorvezetője. 1998-tól 2005-ig, 7 éven át volt plébános Vácrátót-on és a mellrendelt őrszentmihályi és vácbottányi egyházközségekben. Egyházi jogi tanulmányainak befejezéséket jelenleg doktori tézisének elkészítésén is dolgozik, amelynek témája az egyházmegyei zsinat, és amelyet a budapesti Pázmány Péter Katolikus Egyetemen belüli Kánonjogi Posztgraduális Intézetben kíván hamarosan megvédeni.

2005. december 2-án érkezett a londoni Magyar Római Katolikus „Nagyboldogasszony” Főlelkészre, hogy itt Tüttő György prelátus utódjaként átvégye a londoni és dél-angliai magyarok lelkipásztori szolgálatát.

Magyar szentmisét tart rendszeresen:
Londonban, minden hónap első és harmadik vasárnapján 15.00-kor a Mindszenty Házbán, 5 Arundel Gardens, London, W11 2LN;

Croydonban, minden hónap 4. vasárnapján 13.00-kor, a St. Gertrude plébánia-templomban, Purley Road, South Croydon;
A többi vasárnapokon vidéken: Reading, Luton, Leicester, Bristol, Brighton-Hove, mindig a negyedévenként, 900 példányban megjelenő, londoni Magyar Római Katolikus „Nagyboldogasszony” Főlelkészesség tájékoztatójában közzétett rend szerint.

Érdeklődni: Ft. Virágh József lelkész, St. Dunstan's House, 141, Gunnersbury Avenue, GB - London W3 8LE, Telefon/Fax: 0044-20/8992 2054, E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com -

Cserháti Ferenc

tottak a kérdésben. A szocialista-liberális koalíciók időszakában különösen nehéz a helyzet, mert a liberális politikuskok mindig magukhoz igyekeznek ragadni a kultuszárát, az ideológiai hadállásokat. Határozottan érzékeljük az egyházellenesség kisebb-nagyobb jeleit, annak ellenére, hogy a szegények felé hajló, a szociális igazságosságot zászló alá tűző egyházak elvileg fontos szerepet tölthetnének be az átmenet, a szocialista gazdasági rendszer átalakításával kapcsolatos nehézségek kezelésében. Egyre terjed a gondolat: tartsák el magukat az egyházak! Ha tudják. S mi van akkor, ha szegény sorsú hívek tömege tart igényt a vallási szolgálatra? Ami még nagyobb gond: visszakapott, visszacszerzett értékeik kezelésére alkalmas és képes

szervezetek alig-alig vannak. Az egyház, amely évszázadokon át kitűnő gazda volt, a modern világban az ilyen típusú humántőke híjával van. Természetesen a legnagyobb gond a hivatások számának csökkenése, de az is fontos lenne, hogy jó szervezőképességű, gazdálkodni tudó erők legyenek az egyház szolgálatában. Kísérletet tesz a magyar katolikus egyház a korszerű kommunikációra. Nagy eredmény a katolikus rádió, sajtó jelenléte. A plakátháróból is megpróbálja kivenni a részét: a városainkat előtűz visszaterelő reklámtevékenységben üdítő színt foltok az egyház posztterei. Kérdés, milyen a hatékonyságuk. Óriási feladat azonban a közöny felőrtése, a vonzó életkérdések előtérbe-állítása, egyáltalán, a korszerű kapcsolat-

teremtés kialakítása. Feltehetően fontos lenne, hogy a családokat szétverő szélsőséges individualizmussal szemben társadalmi elismerést kapjon egy más társadalmi-gazdasági modell, a szociális piacgazdaság elve, a közösségi értékek tisztelete. Nagy kérdés, hogy egy ilyen cél megvalósítását mennyiben segíti a globalizmus világlátása, és a szélsőséges liberalizmus elterjedtsége a magyar társadalomban. A magyar katolikusok számára azonban ez kardinális kérdés. Hiszen az dől el így, hogy társadalmunk miként válszt: Vele, vagy Nélküle?

Dr. Botos Katalin, a PPKE Jog- és Államtudományi Karának, a Szegedi Tudományegyetem Gazdálkodási Kara és a Budapesti Közgazdasági és Államgazdasági Egyetem professzora, a „Heller Farkas” Közgazdaságtudományi Intézet vezetője, volt parlamenti képviselő, államtitkár, és ex-miniszter.

Gyermekeknek

OLTÁSRA VÁR A VADÓC

Nagypa kertjében kinyílt az első hóvirág, kidugták fejcskéküket az első tavaszi virágok. A kert végében éledezett egy vadalmafa. Március végén a szomszéd oltást hozott nagyapónak, hogy a vackort hozó fából nemes gyümölcsöt termő almafa legyen. Gyümölcsöltő Bol-dogasszony tája erre a legalkalmasabb idő. A katolikus egyház ezen a napon, március 25-én ünnepli Urunk születésének hírül adását, az emberi élet megisténítésének kezdetét. Az ünnep népies magyar nevét az ebben az időszakban szokatlan gyümölcsfaoltásoktól kapta. A népi kalendárium szerint, ha ilyenkor derűs az idő, jó lesz a termés. Pisti értetlenül hallgatta nagypa szelíd magyarázatait: Az oltás a kertészetben egy olyan eljárás,

amellyel egy nemes növényi részt, vesszőt, rügyet, egy kevésbé nemesre viszünk át, hogy az a nemes rész valamennyi jó tulajdonságát megkapja. Így van ez velünk emberekkel is. Gyermekkorban mi is kis facsemeték vagyunk, hogy szüleink, tanítóink, hitoktatóink nemes fává neveljenek bennünket. A szomszéd gyerek kíváncsian figyelte a beszélgetést, majd megkérdezte: És mi a feladata a hitoktatóknak a mi életünkben? Ők a próféták, akik születésünktől halálunkig mellettünk állnak, Isten helyett beszélnek hozzánk, vezetnek a feléje vezető úton, megszentelik életünket. Ez valóban érdekes, talán ezentúl én is szorgalmas hittanos leszek. Szeretettel:

Judit néni

Fiataloknak

AZ ÉG ÉS FÖLD KÖZÖTT

Jézus a pusztában. A Lélek ösztönzésére megy oda, hogy negyven napon át, böjtölve, magányosan készüljön a nagy Feladatra... És közben megkísértette a sátn. „Vadállatok közt élt, de angyalok szolgáltak neki” írja szent Márk evangéliumában (Mk 1, 12-15). Ez Jézus pusztai élménye, tapasztalata: élet Isten és a sátn között, élni vadállatok és angyalok között. A pusztát kétarcú: egyrészt a veszélyek, a félelem földje, másrészt csend, nyugalom, Isten közelsége. Később, hányszor megismétlődik ez az élmény életében. A pusztai félelmetes lehelete járja át lelkét az Olajfák hegyén, a Getzemáni kertben, a Golgotán. Barátainak, tanítványainak gyáva megfutamodása, tagadásuk, árulásuk mind a pusztai félelmeit, a kísértést idézik. Ez a föld szava, egy kétségbe ejtő kiáltás, ami a kereszten egy fájdalom, kilátástalan sóhaja torkollik: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem”. De az ég sem marad néma, télen. A mennyi Atya azonosul a keresztre feszített. Hűsvét hajnalán

megszólal az ég küldötteiben, az angyalok szavában: „Nincs itt, feltámadt!” Új, egy egészen más élet született: akit felemeltek és keresztre feszítettek, feltámadt, é!

Mi is ég és föld között élünk. Nap mint nap tapasztalhatjuk a csend, a nyugalom törekénységét. Csak egy pillanat a megváltozók minden és megcsap bennünket a pusztai félelmet keltő, fagyos lehelete. Ez a föld szava. De ebben is tapasztalhatjuk Isten közelségét, jelenlétét. Nem győzhet a kísértő, mert hiszen az élet legnehezebb pillanataiban is ott van Ő, aki diadalmaskodott a rossz, a sátn fölött. S ez az ég szava. Nagyokat bukkantunk, mélyre, de ott is és akkor is van remény, van mibe kapaszkodnunk: Isten felénk nyújtott áldó kezébe.

Ösztönözzön, hajtson minket is ebben a nagyböjti szent időben az Ő Lelke, ki a pusztába, a föld és ég közé, azért, hogy minden kísértés ellenére megtapasztalhassuk Isten jelenlétét. A föld és ég között. Az életben.

Pál atya

„Mi pedig az imádságnak és az ige szolgálatának szenteljük magunkat” (ApCsel 6, 4)

A VERBUM DEI
MISSZIÓS TESTVÉRI KÖZÖSSÉG

A Katolikus Egyházak egyik legcsodálatosabb jelensége közösségei sokszínűsége, és ez a Szentlélek kreativitásának jele. Ez a Lélek az elmúlt században több új közösséget hívott létre, sok embert buzdított és buzdít ma is a megszentelt élet különféle formáira, s mi itt ennek egyik újabb közösségét szeretnénk bemutatni: A Verbum Dei Missziós Testvéri Közösséget. Jaime Bonet atya 1963-ban alapította a közösséget Mallorca szigetén, Spanyolországban. 2000 áprilisában szentszéki jóváhagyással elnyerte állandó jogi struktúráját, mint a megszentelt élet új formái közé tartozó Verbum Dei Missziós Testvéri Közösség (Fraternidad Misionera Verbum Dei). A Testvéri Közösség maga három ágból áll: a megszentelt életet élő női és férfi misszionáriusok, akik papok és testvérek, valamint missziós házaspárok. Nemzetközi közösség, amely magába foglal mindenféle életállapotban élő tagokat: egyedül állókat és házasokat, fiatalokat és időseket,

egyetemistákat és különféle foglalkozású embereket. Mindnyájan teljesen az evangelizációnak szenteljük életünket a szemlélődés, az élet tanúságtétele valamint az apostoli szolgálat által.

A nevünk „Verbum Dei”, azaz „Isten Igéje” kifejezi teljes és kizárólagos dedikációnkat: imádkozni, élni és hirdetni Isten Igéjét. Minden nap hosszú időt

Isten bensőséges párbeszédbe von minket Krisztusban. Ebben a személyes találkozásban Isten szeretete lépésről-lépésre átalakítja szívünket és egész életünket. Ez a krisztusi tapasztalat Istennek szentelt életünk boldogságának forrása, és arra sürget minket, hogy igéje elérhesse minden emberhez. Sajátos küldetésünk Pál

A Verbum Dei közösség bemutatóján a budapesti Karizmák ünnepe alkalmából, 2005. pünkösdhétfő, a máriaremetei templomkertben.

szentelünk személyes imádságra, csöndes elmélkedésre a szentírás alapján. Hiszen, amikor az Ő szavát meghalljuk szívünkben,

apostol így fejezi ki: „Az Evangélium hirdetője, apostola és tanítója lettem én” (2 Tim 1, 11). Hirdetni Isten Igéjét, annyit jelent,

mint átadni Isten életét és szeretetét, amelyben az imádságunk közben magunk is részesülünk; bevezetni az embereket a Krisztussal való személyes kapcsolatba és Igéje által megtanítani őket Istenre hallgatni. Fontos számunkra, hogy embertársunk belebocsátkozzon Isten Igéjének sajátos dinamikájába (2 Tim 2, 2). Hiszünk az Ige, evangelizációnk fő eszközének hatékonyságában, és ennek mi már számtalanszor tanúja lettünk. Az Ige belülről megújítja az embert, feltárja előtte igazi identitását, újra egyesíti a családokat, célt és értelmet ad a mai megosztott társadalomban és világban.

2002-ben Budapesten megalapítottuk első magyar közösségünket. Az első Verbum Dei misszionáriusok a nyolcadik kerületben kivettek egy lakást, mert az emberek között akarnak élni és jelen lenni. Ez közösségünk egyik jellemzője: embertársaink között élünk és osztunk életkörülményeinkben, sorsukban. Vagyuk, hogy itt hozzák létre az Istennel való találkozás és az Ő megtapasztalásának helyét minden ember számára. Haragosan felszenteltük kápolnákat is, ahol Krisztus jelen van köztünk az eucharisziában. Ő a forrása minden apostoli-missziós tevékenységünknek. Nem magyar társaink igyekeztek minél hamarabb megtanulni és elsajátítani nyelvünket, hiszen ez a jó igehirdetés munkájának fontos eszköze. Viszont arra is rájöttek, hogy a magyarok jó nyelvtudással rendelkeznek, és más nyelven is egyszerűen lehet velük kommunikálni. Így hamarosan elkezdtek működni: főleg az egyetemisták és házaspárok körében. Imacsoportokat, lelkiigazgatókat, közösségi hétvégeket és továbbképzőket tartanak minden korosztálynak.

Czupy Zsuzsanna és Iria Staat
misszionáriusok

EGYMILLIÓ
IMÁDKOZÓ MAGYAR

„Ha lesz egymillió imádkozó magyar, nem félek a jövőtől” – mondta Mindszenty József bíboros, hercegrímás. Szándékának megfelelően, az „egymillió imádkozó magyar” engesztelő imamozgalmat már rég szorgalmazza az általa létrehozott Mindszenty Alapítvány. Idén a Magyar Katolikus Püspöki Kar is meghirdette az imádság évét. Erdő Péter bíboros egyik beszédében kiemelte, hogy talán még megérjük, hogy lesz egymillió imádkozó a magyarok között. Szőke János szalézi szerzetes, Mindszenty József és más magyar vértanú-hitvalló boldog-áavatásának posztulátora nyilatkozta: Az „egymillió imádkozó magyar” akcióba a jelen pillanatban 920.000 személy jelentkezett. Az atya szerint, ha 2006. október 23-ra, az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulójára összegyűlne az egymillió imádkozó. Ehhez kért a plébánosok és a plébániai egyesületek vezetőinek segítségét, hogy imáikkal minél többen bekapcsolódjanak ebbe az engesztelő imamozgomba. Kifejezett imasöveg nincs előírva. Az imamozgomba bekapcsolódhatnak napi imáikkal az egyes közösségek - imacsoportok, bibliai körök, rózsafüzér-társulatok, papi és szerzetesi közösségek - és minden keresztény hívő. Jelentkezni és érdeklődni lehet: Magyarországi Mindszenty Alapítvány, H-1125 Budapest, Felsővábhegyi út 12; Tel: 0036-1/201-0979; Fax: 0036-1/356-8200; www.Mindszenty.lapja.hu; E-mail: ungmind@vnet.hu címen. Cs.F.

HÁROM NAGYHÉT

Nagy élményt jelentett számomra Rodosz, a Rózsák szigete, San Gimignano, a Tornyok városa és a mexikói Tehuacan-ban egy kis indián templom, ahol a katolikus szertartásokba beleszövednek az indián hagyományok.

Paleontológiai leletek igazolják, hogy Rodoszon, a török partokhoz közel eső földközi-tengeri szigeten már a kőkorszakban laktak. Bennünket viszont jobban érint mindkettőnk végzete, Nagy Szolimán szultán működése. A törökök 1521-ben elfoglalták Nándorfehérvárt, 1522 karácsonyán pedig elűzték a Rodoszon letelepedett Johannita Lovagokat, és ezzel ott is kezdetét vette a török uralom. De a szigetlakók örültek volna, ha őket „csak” annyira ideig szerencsétlenné a „vendégek”, mint bennünket. Boldogan elfogadták volna a 160 évet a majd 400 helyett, amely csak a múlt század elején, 1912-ben ért véget.

Hűsvét hetén voltam Rodoszon. Éppen abban az esztendőben, amelyben a görögkeleti hűsvét egybe esett a miénkkel. Az addig csak elbeszélésekből ismert színpompás, hosszú, órákig tartó szertartásokat személyesen élhettem át. A falusiak ünnepi előkészületei - a végkimerültség végzett takarítás, meszelés és sütes-főzés - a magyar falvak életére emlékeztettek. Azokra az időkre, amikor az egyházi ünnepkör még szerves része volt a családok életének. A talpig feketébe öltözött fejkendős asszonyok hatalmas, lapos tepsiakat egyensúlyoztak a fejükön útból a szomszédsághoz, akinek az udvarán fűtötték már a kemencét, hogy megszűsse a fűszőlő kalácsot, meg a számtalan jobbnál-jobb süteményt. Még a temetőkről sem feledkeztek meg. A sírokat elhalmozták virággal, sőt, elhalt szeretteiknek kóstolókat vittek a legjobb falatokból. Mindenki az ünnepnek megfelelően volt öltözve. Kivéve a turistákat, akik a sortnál-is-sortabb fecnikben vegyültek

„a bennszülöttek” közé, zavartalanul bá-mészakodva, hangoskodva és fittyet hányva a feléjük lövellt szigorú tekintetekre.

A rodoszi kikötőben áll a hatalmas bazilika. Az éjszakába, hajnalba nyúló szertartásokat hangszórók közvetítették a templom előtti térre. A sétálók, a görög kávét szűrőölők és a templomból kintrekedtek így kapcsolódtak be a liturgikus cselekményekbe.

San Gimignano, az égből nyúló tornyokházaírók híres toscanai városka valamikor a hiúságok-hiúságok jelképe. Egy módos polgárnak eszébe jutott, hogy gazdagságát „egyet sűrűlő” toronyházával húzza alá és adja a világ tudtára. Nosza, más sem kellett. Megindult a verseny, aminek igazi hasznát évszázadokkal később élvezte a kis város, hála a turisták áradatának.

Folytatás a 6. oldalon

INTELEM VEZEKLÉSRE

Mivel e földön jónak lenni oly nehéz
erényeid elhagynak, mint az ifjúság,
de bűneid utánadjönnek, mint a hű kutya,
s ha nétdn elfáradva az úton leül,
mind körüléd telepszik és arcodba néz
nyugodtan, mintha mondanák: „Nem menekülsz!”
s ha néha egyet bottal elkergetsz és messzeversz,
kicsit hátrábbhúzódk, és ha nem figyelsz,
megint előjön, kezded nyalja, s mintha már
lelked belső helyein és zugaiban
kotorna nyelve ragadósan, sikosan,
és érzed már, hogy többé nem kergetheted,
s nem verheted, hacsak magadat nem vered,
verd! verd! ezer bűnyelved lobog benned, mint a tűz,
és lelked már nem is egyéb, mint ez a tűz:
te csak a bűnök teste vagy, mely lábón jár
s viszi és rejti, mint legmélyebb lényegét
s önbelsejét, az önzést és rossz vágyakat,
mint a belpoklos poklát, mely benne rohad
és őt is elrohasztja, viszi, mint az örület
vak égését, ezt a sivar belső tüzet.

Babits Mihály (1883-1941)

Madridi levél

VÁNDORLÓK

A 60-as években aligha akadt spanyol, akinek ne ment volna barátja-ismerőse Németországba dolgozni. Sokan aztán ott is maradtak. Ugyanakkor lassan, de biztosan csökkent az Amerikába igyekvők száma. Így is egyszer tanúja voltam egy észak-spanyol kikötőben egy tengerjáró hajó kifutásának: a fedélzeten sötétsapkás férfiak törölgették a szemüket, lent a parcon feleségek, anyák, gyerekek lengettek sírva zsebkendőt.

Nagyot fordult azóta a világ kereké. Spanyolország kivándorlási területből - akarva, nem akarva - felvívott lett. Egy felmérés szerint manapság a spanyolok 40 %-a számítja a bevándorlást a legégetőbb kérdések közé, 59 %-a pedig úgy véli, hogy túl sok a külföldi.

Ugyanakkor bentlakó spanyol háztartási alkalmazottat találni gyakorlatilag lehetetlen, a kellőnél kevesebben pályáznak pincéri állásra, ahol késő éjszakáig dolgozni kell, és sokan választják inkább a munkanélküli segélyt, mint a mezőgazdasági munkát. Másrészt állandóan érkeznek arabok és Szaharán túli népek: a két észak-afrikai spanyol város, Ceuta és Melilla gyöngye határát ugorják át, vagy pedig könnyűvízi járműveken igyekeznek elérni a spanyol partokat sokszor életük árán.

Hivatalos adat szerint Spanyolország lakossága kerek számban 44 millió, s ebből 8,6 % külföldi. A marokkóiak több mint fél milliót tesznek ki, s csak pár ezerrel alacsonyabb az ekvatoriak száma. A harmadik helyen a románok állnak 300.000 fővel, őket a kolumbiaiak követik 270.000-rel. A következő helyet az angolok foglalják el, de lényegesen különbséggel: többségük, mint a németek és franciáké, nyugdíjas, aki jobb éghajlatot, nyugodtabb környezetet és kedvezőbb árakat keresett, míg a bolíviaiak, bolgárok (93.000) és ukránok (66.000) munkát keresni jöttek. Van olyan dél-spanyol község, ahol a 17.000 lakos 70 %-a nyugat-európai nyugdíjas. Nem akarom az adatokat szaporítani, csak azt teszem még hozzá, hogy a marokkóiak és a románok többsége az építőiparban, a latin-amerikai nők háztartásokban, a vendéglőiparban és a kiskereskedelemben dolgozik, amiben szerepe van a közös nyelvnek.

A dolog természetesen sok problémát hoz magával: lakás, munkakeresés, beilleszkedés, tanulás. (A lányom marokkói nőket tanított spanyolul írni-olvasni, - de a jelenség nyomot hagy a bűnözési statisztikában is.) Így aztán a spanyol püspöki kar körlevelet is adott ki. A bevándorló nem lehet egyszerűen „olcsó munkaerő” - hangsúlyozza, mindnyájunknak együtt kell építenünk a lakónegyedet, a várost, az Egyházat, a világot. A bevándorlók jelenlétét nem szabad egyszerűen problémának, még kevésbé veszélynek, vagy fenyegetésnek tekinteni. Le kell győzni minden népi, kulturális, politikai vagy vallási előítéletet. Meg kell őket ismerni, közeledni kell hozzájuk, tisztelben kell tartani szokásaikat, hiszen ugyanazok emberi jogaik és méltóságuk. Sokan közülük katolikusok, de vannak anglikánok, protestánsok és ortodoxok is, meg kell találni a felekezetközi dialógus útját, még ha ez nem is könnyű.

Ma még ott tartunk - jegyzem meg, hogy mind egyenlők vagyunk, de egyesek „egyenlőbbek”, mint mások.

Rónai Zoltán

Kéziratokat, fényképeket nem őrzünk meg, nem küldünk vissza.

A szerkesztőség

HA NEM TE, KI SEGÍTSEN?

Jókai Anna versimái

A hívó ember, ha bajba jut, imádkozni kezd, Isten segítségét kéri. Am szekularizált világunkban, a ma-holnap missziós területté váló Magyarországon szokatlan jelenségnek számít, ha valaki vallásos érzelmeit nem csupán kinyilvánítja, hanem hangot is ad annak. Ezért jelentenek örömteli meglepetést számunkra Jókai Anna versimái, amelyeket a *Virágvasárnap alkonyán* című kötetben gyűjtött egybe s adott az olvasók kezébe.

Miért is van szükségünk az imádságra, a megtérésre? Mert az emberiség tehetetlenül sodródik, zuhan alá a bűnbe. Oly korban élünk, amikor „végre nincs élet”, „végre nincs reménység”, „végre nincs szeretet”, „végre, végre nincs hit sem”, amikor „sirathat az Atyaisten”, amikor a sáttánnal együtt mondjuk magunk is: „Jaj de jó a rossz” - olvassuk megdöbbenne a költői láttelepet *A sáttán örül* című versében.

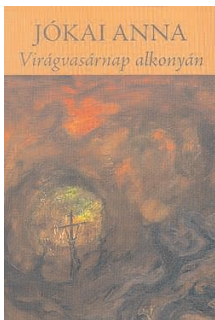
Ez a fájó gondolat ihletti a kötet többi versét is.

Az *Ima kétezer küszöbén* című versében megrázó képet fest arról a létállapotról, amelyet átéltünk az új évezredbe. Hoztuk a tagadást, hoztuk a lelki kiüresedést, környezetünk esztelen rombolását, a kísértéseket, hoztuk elesettségünket. Segítségért e legfőbb hatalomhoz, Istenhez folyamodunk. „Mert kihez forduljon végtére az ember?” Az Ő segítségével mely helyre hozhatjuk hibánkat. Biztató jelet kér, cselekvéseink irányának korrekcióját, hogy magunkra találjunk, hogy Hozzá visszataláljunk.

Az *utódokért* írott versimájában Mária-anyaácska közbenjárásáért esdekkel. Az olvasóban a Loretoi litánia szép megszólításai idéződnek fel, csodálatos jelzők, metaforák, amelyekkel elhalmozza az Isten-gyermek anyját: Te legboldogtalanabb Boldogsagonyom. Te legkifosztottabb Kincstár, Te leggyöngédebb Dorgáló, Te legkönyörültebb Parancsvégrehajtó, Te leggazdagabb Megrabolt... Az Ő közbenjárását kéri a semmitől viselő lányokért, a szellemi koraszülöttségért, az abortuszsal gyilkoló tudatlanokért, a nincstelenekért, az egy helyben járkodó, a teremtfőstől elküldve lenedezett fiatal férfiakért... Értük is van esdekli szava: „lásd meg bennük is, bennük is Tennen Fiadat!” Bűneink végtelennek tűnő lajstroma ellenére sem vesztett el a remény, hisz a másik oldalon ott vannak a kevesek, az elszánt cselekvők, a zajtalan ténykedők, a Törvény fogatkozó őrei. Ott a Költő s ott vannak a névtelenek, „a milliárdszor milliárd volt” és „lesz” élő élet.

Ugyanez a litániás gondolati és szerkezeti felépítés jellemzi az *Ima könnyű búcsúért* című verset is, amelyben az evilági tárgyak, kötdések, mindaz, amihez ragaszkodtunk e földi életben, eltörpülnek, jelentőségüket veszítik a nagy utazás előtt.

Nem olvashatjuk megrendültség nélkül a karácsonyi Jézus-babához imá-

kozó, gyöngédségre és szeretetre szomjazó gyermek kéri, könyörgő szavait. Imája vád mindazokkal szemben, akik mindentől eltiltják, elnémítják, mindenből kirekesztik őt. Tarsalanságában lelke mélyéről fakad a kérdés: „gyere hozzám játszótatársnak, / akkor is légy, ha nem látlak”.

Isten kegyelme, könyörületessége az átkozottakra is kiterjed. Azokra is, akik végtelen szenvedést zúdítottak az emberiségre. Ők, a huszadik század diktátorai, akik, sajnos, nem előzmény és nem utód nélküliek a történelemben. „Könyörülj rajtuk és könyörülj rajtunk” - kéri a költő - hisz elég volt, elég volt az Isten és ember elleni merényleteknek. Ezek közt is a legborzasztóbb a magzatgyilkosság: „halált szül az, aki életet szülni nem mer” - kiáltja a világba a kárhozat súlyát, terhét a költő.

A kötet egyik legfénylőbb csúcsa - ha egyáltalán szabad bármiféle rangsort is föllátni - az *Ima az emberiségért* című oratórium. A nagy zenei alkotások példájára e csodálatos architektúrájú költemény is négy tetelre épül. Angelos, Archangelos, Arche és Ő, azaz Jézus Krisztus küzd az emberért, aki a Gonosz hatalmába került: magatehetetlenül hanyódik, gyilkosok hadává zülött, csatlók halójába került. Az Istentől elfordult ember számára „a célnak nincs értelme, az értelemnek nincs célja”. Szavainkat, tetteinket, érzéseinket, gondolatunkat, akaratunkat a győzelme fölött vígadó Gonosz vezérli. Az angyalok szavaiban az Istenség könyörög, kér irgalmat, kér figyelmet szolgál által. Ők, ha megtagadtuk is, akkor sem hagytak magunkra. A tételeket záró könyörgésük - láss meg, hallgass rám, ismerj fel - int a megtérésre, szavaikban az Istenség

könyörög, kér irgalmat, kér figyelmet számunkra szolgál által. A negyedik tételben Ő, azaz Jézus Krisztus, aki „vagyok, voltam és leszek” fordul az emberhez. Haragunkkal szemben is áldásra emeli kezét. Ha megtagadtuk is, nem létezővé, meg-nem-történtté akkor sem tehetjük, emberi testet öltve egyszer s mindenkorra megváltott bennünket. Előtünk tehát a választás lehetősége: semmi vagy minden. Rajtunk múlik, hogy mely úton haladunk tovább.

A „jaj de jó a rossz” világában sem lehet úrrá rajtunk a kétségbeesés. Hálaének hagyhatja el ajkunkat, mert „nem hagyta cserben Egszülött a Földet”, „az Erő győz az Ellenerőn” - hozsanna, hozsanna, hozsanna. A költeményekből, végkicsengésükben, ott rejlik a hit ereje, ott a remény és a szeretet mindent legyőző hatalma, bizonyossága. El-esettségünkben, bűnbe sodródtságunkban is van kihez fordulni.

Ezt példázza az *Ima Magyarorszáért* című, gondolatfüzésében nemzeti imánnak - Kölcsény Ferenc Hymnus-át - idéző megrázó költemény is. Elősorolja mindazt a csapást, szenvedést, amit a magyarságnak el kellett viselnie az utóbbi évszázadban. Az „Öregisten, Nagyisten” megszólítással indított „leltár”-t refrénszerűen ismétlődő költői intés zárja - (csak csendesen...) -, mintegy sugallva, hogy a nemzetel lenes gonosz szándékoknak, cselekvéseknek ma sincs vége. Az imavers zárókkordja mindannyiunk óhaját foglalja magába: „törvényt vezessen / hogy e kis nép oda ne vesszen / át ne lyukadjon helyünkön a tékép / serkentsd fel szolgáló a Magyarok Istenét / kend meg könnyektől elhomályosult szemét / küldd le a magasból újra e véres-veles földre / tartsd közöttünk szellemét most és mindörökre.”

Jókai Anna versimái a magyar irodalom szakrális vonatkozásai sorába tartoznak. Költeményeiben népünk vallásos lelkiülete párlódik le, az őszinte megnyilatkozás, amely eleinknek meghatározó vonása volt, az a partatlan kitárulkozás és önátadás, amellyel Mária országának híj polgárait Istenhez fordultak. Zsoltáros hangulatú, az Ótestamentum szvenedélyességét idéző verseinek helyet kell kapniuk a magunk életében, hogy belőlük hitet, erőt, önbizalmat meríthessünk magunknak s nemzetünknek.

Máriás József

Jókai Anna: *Virágvasárnap alkonyán*, versimái, Széphalom Könyvműhely, Budapest 2004.

Londoni levél

AGYÓ - ITT LONDON

Hatvanhat évi sugárzás után megszűnt a BBC rádió magyar nyelvű adása. A munkatársak még ott szorgoskodnak a magyar osztály helyiségeiben, a hangarchívum gazdag anyagát rendezik, katalógizálják, ugyanis minden felvételből másolatot kap az Országos Széchényi Könyvtár és a Magyar Rádió. De az év végén szélnek eresztik a magyar, lengyel, cseh és szlovák rádiósokat. Az adás 1939-ben azzal a céllal indult, hogy Goebbels náci propagandáját ellensúlyozza. Ezt sikerrel tette, mert a BBC tárgyalatossága, például az, hogy a második világháború idején a hadi helyzetet úgy taglalta, hogy a brit és szövetséges veszteségekről is őszintén hírt adott, széles körben népszerűvé tette a BBC-t. A háború végeztével, a koalíciós időkben csökkent az addó jelentősége. De a fordulat éve, 1948 után egyre inkább elmeresedett a hidegháború, és a Nyugattól elzárt Magyarországon ismét óriási jelentősége lett a londoni adásnak, híreinek, magvas és kiegyensúlyozott kommentárjainak. Kiváló erőket dolgoztak London szívében, a hatalmas Bush House-ban, régebben a jogtudós Marton Endre, Pálóczi-Horváth György, Körmenyi Ferenc, a történész Iványi-Grünwald Béla, az író Körmenyi Ferenc, Mikes György, majd Cs. Szabó László és Katona Pál, Urbán György, 1956 után Határ Győző, Schöpflin György és mások.

A forradalom alatt, majd annak leverését követően, bővült az adásidő, rovatok indultak. Hetente jelentkezett a vallásos negyedóra is, váltakozva hangzott el katolikus és protestáns műsor, a zsidóság legnagyobb vallási ünnepein pedig egy londoni magyar rabbi szolt a híveikhez. A BBC katolikus papja hosszú éveken át Mindszenty bíboros hajdani rabtársa, a hitéért az ÁVO kezén sokat szenvedett Mgr. Ispánki Béla pápai prelátus volt. A felvételeket általában én vezetem, tehát végighallgathattam érdekes teológiát vagy etikai fejtegetéseket. A protestáns adások negyedórájában nyugdíjba vonulásiág a Hollandiában végzett, nagyműveltségű reformádus lelkész és teológus, Varga Sándor ült a mikrofon elé.

A búcsúzára készülődve több ízben is visszatekintettünk a BBC magyar adás évtizedes munkájára, és mindig említést nyert, hogy a külföldi magyar rádiók közül egyedül a BBC-nek nyilatkozott, adott interjút az amerikai követségről, sok éven át tartó ottani szobafogságából Nyugatra érkezett Mindszenty bíboros. A Magyar Osztály vezetője, Rentoul Ferenc utazott át Bécsbe, hogy a Pázmáneumban meginterjúvolja a magyar egyházfőt. A bíboros igen megfontoltan beszélt, hosszan gondolkodott a mondati, vagy a mondatrészek között, szabatosan és emelkedett stílusban fejezte ki a mondanivalóját. Rentoul Ferenc nagy öröme azzal kezdte az interjút, hogy köszönetet mondott a BBC-nek a pontos, elfogulatlan tájékoztatásért, és az igazság mindenkor kimondásáért, amivel lelket öntött magyar hallgatóiba a nehéz évek során.

A rendszerváltásig igen nagy volt a BBC magyar műsorainak a jelentősége, mint ahogy a hosszabb adásidővel és lényegesen nagyobb rádiós-gárdával rendelkező Szabad Európa Rádió is fontos szerepet töltött be. A BBC 1990 után már Budapesten nyitott iroda segítségével, mintegy nyolcvan százalékból Budapestről szerződöttet, fiatal munkatársakkal készítette magyar műsorait, s első ízben kezdett behatóan foglalkozni a magyar belpolitikával is. De ekkor már a magyar rádió szabadon működhetett, tehát idővel csak az értelmiség és a politikusok egy rétege hallgatta a londoni adásokat, a hallgatottság visszaesett. A BBC fontolgatni kezdte a brit Külügyminisztérium, tehát az

Folytatás a 6. oldalon

MAGYARORSZÁG A HIDEGHÁBORÚBAN

A rendszerváltás óta egyre több kutatómunkát szentelnek a világháborút követő korszak politikai elemzésének. A tanulmányok között kiemelkedő helyet foglal el Borhi László „Magyarország a hidegháborúban” című kötete, amelyet a múlt év közepén jelentett meg a tekintélyes budapesti Corvina Kiadó. Borhi László a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének tudományos főmunkatársa, akit vendégtanárként több amerikai egyetem is meghívott előadónak. Borhi kiváló ismerője a korszaknak, amelyről közel fél tucat könyvet jelentetett meg magyarul és angolul. Az igen gazdag dokumentum-anyaggal kiegészített, hat fejezetből álló kötetben szinte napról-napra megelevenedik az 1945 és 1956 közötti korszak, amelyben Magyarország ugyancsak közkatona szerepét töltötte be a két világhatalom, az Egyesült Államok és a Szovjetunió közti versengésben, de az 56-os forradalom és szabadságharc idején már a fegyveres összecsapás lehetősége is kirajzolódott Washington és Moszkva között, ami azonban a szuezi válság miatt teljesen más irányt vett. A szerző mintegy kvintesszenciáját nyújtja a korszakról napvilágot látott hiteles nyugati és immár egyre több keleti tanulmánynak, majd ezekből olyan történeti következtetéseket von le, amelyek nemcsak a múlt pontos megismerését segítik elő, hanem az elkövetett

hibák, melléfogások, torzítások feltárása révén fogódzót nyújtanak a jövőt illető eligazodásnál is, hiszen a vasfüggönytől keletre eső térség demokratikus átalakulása távolról sem halad zökkenő mentesen.

Borhi László egyetért a kommunista hatalomátveletről készült tanulmányokkal, amelyek szerint a kommunizmus fokozatosan rákényszerítették uralmukat a térség államaira, de a taktikai országokként változott. Kezdetben ugyanis a helyi kommunista vezetők - Moszkva utasítására - figyelembe vették az adott ország belső helyzetét, de az első pillanattól kezdve az a világos szándékkal léptek koalícióra polgári pártokkal, hogy a demokratikus elvek megsemmisítésével kizárólagos hatalomra tegyenek szert. Ebben természetesen kulcsszerepet játszott a Szovjetunió, hiszen csapatai megszállva tartották Európa keleti felét. Magyarország esetében Moszkva ugyan nem avatkozott közvetlen be a belpolitikába, hanem helytartóra támaszkodott, ellátta őket utasításokkal és csak olyan esetben lépett közbe, amikor ezek nem voltak képesek egyedül úrrá lenni politikai ellenfeleiken. Így a szovjetvezetők nyomásgyakorlással, fenyegetésekkel és erőszakszerveinek a felhasználásával döntöttek el fontos belpolitikai csatákat. Borhi László ezzel magyarázza, hogy a számbeli fölényben lévő demokratikus pártok alig mertek ellenállást kifejteni a kommunizmus követeléseivel szemben.

A legtovább a katolikus egyház szállt szembe az egyre erősödő diktatúrával. A kommunizmus is jól tudták, hogy az egyház erkölcsi, szellemi tekintélye és nemzetközi kapcsolatai folytán nem lesz könnyű ellenfél, ezért semmilyen eszköztől sem riadtak vissza megterése érdekében. Fokozatosan közelítették el azokat, kezdetben úgy állították be a vallás elleni harcot, mintha az egyház támadna, és ők csak jogos önvédelemből cselekednének.

A szerzetesrendek feloszlása, az egyházi iskolák államosítása, majd a Bíboros elleni per már a fékevesztett terror önkényeskedésének bizonyítéka volt, mintegy tanúsítva azt az önteltséget, amelyben azt hitték, hogy többé semmilyen erő sem állhatja útját az ország szovjet mintára történő átalakításának.

Borhi László 350 oldalas könyvének zárófejezetében röviden kitér a kommunizmus bukására is, összehasonlítva az 1956-ban és 1989-ben előállt helyzetet. Mint írja: „két tényező magyarázza, hogy 1956-ban Hruscsov nem engedte el Kelet-Európát, 1989/90-ben viszont Gorbacsov már igen. Egyrészt, mert a két politikus gyökeresen másként látta a világpolitikát. Másrészt 1956-ban Kelet-Európa hasznát hozott az orosz birodalomnak, 1989-ben pedig már nem. Ez a számvetés meghatározó jellegű volt az 1945 utáni szovjet jelenlét - vagy távollét - szempontjából Kelet-Európában.”

Vincze András

LIBERÁLIS IMA

„Jöjjön el az én országom” - szólít meg a kísértő szava innen is, onnan is, ha kilépsz az utcára. Nem különbözik ez sokban az áruházláncok plakátjainak csábító képíregereteitől és hangos terrorjától, s nem különbözik ez szinte semmiben ama pusztai kísértő szavától, aki ily módon igyekezett behálózni Jézust, megmutatva neki a világ valamennyi országát és azok gazdagságát: „Mindent neked adom, ha leborulva imádsz engem”.

Mert a kísértő szava mindig istentelen. Illetve önistenítő. Arra csábítja a gyarló embert, hogy Istent félreállítva, önmaga lépjen a helyébe, s hogy aztán szelíd, gondviselő, szolgáló uralmát felváltva, pénzért, paripát, fegyvert magához orozva hatalma alá hajtson másokat. Hogy kikaparja a gesztenyét mások elől, hogy az „én” mámorában tobzódva az erkölcselenség, a hűtlenség, a részvétlenség, az önzés fegyvermével megteremtse külön bejáratát, privatizált, fizikai és biológiai jólétét.

A pártplakátok a liberális ima így folytatódik: „Magyarország, ahol mindenki az eszével gondolkodik”. Provokál e kijelentés, sugárzik belőle a gúnny, a fölényes gőg: Hát lehet gondolkodni mással is, hittel, reménnyel, áldozattal? Te hiszel ilyen „blöfföt”?

Majd még hozzáteszik a plakátszerzők: „A politika túl komoly dolog ahhoz, hogy giccset csináljunk belőle. Túl komoly dolog ahhoz, hogy hamis illúziókkal traktáljuk az embereket. Túl komoly ahhoz, hogy mellébeszéljünk.” A politika, tudjuk jól, a köz ügyeivel való foglalkozást jelent. Mi is a giccs akkor a liberális ismertetők szemében? Minden, ami az egoista ésjáráson túlmutat, minden, ami régen összetartott egy nemzetet, a hagyomány, a múltból származó tapasztalat, az egész történelmünk, amely nem egyének, hanem közösségek küzdelmeire épült, giccs az emberek hite abban, amit remélnek, amiről álmodni mertek, amit tettek a másikért, giccs mindaz, ami fékezi a korlátatlan szabadságot. Giccs a nemzet, a család, giccs a férfi-nő párkapcsolat, s e másság tiszteletét kürtőlő éországban bizony - kiáll a lóláb! - giccs a másik ember is. De a legfőbb giccs számukra persze Isten, és minden, ami vele kapcsolatos (egyház, papság, templomok, iskolák, ima). Hiszen az éországban csak az ego a lényeges, és nevelésesen fölösleges a szolgálat és a felelősség. De akkor vajon miért van szükség ehhez egy országra? - kérdezhetnénk. S mi szükség

A Szentszék sajtóirodája

A MOHAMEDET KIFIGURÁZÓ KARIKATÚRÁKRÓL

„Az emberek közötti együttélés a kölcsönös tisztelet légkörét kívánja meg.” Nem lehet a szólás-szabadságra hivatkozva megsérteni a hívó emberek vallásos érzületét: ezt hangsúlyozza a vatikáni sajtóiroda február 4-én közzétett nyilatkozata. A közlemény arra az igényre válaszol, hogy a Szentszék foglaljon állást a Mohamedről egyes európai lapokban megjelent karikatúrák ügyében, amelyek az iszlám világ heves tiltakozását váltották ki.

„Az Emberi Jogok Nyilatkozata által szentesített gondolkodási és véleménynyilvánítási jog nem terjedhet ki a hívó emberek vallási érzületének meg-

sértésére” - nyilatkozta Ciro Benedettini, a vatikáni sajtóiroda igazgatóhelyettese. „Ez természetesen minden vallásra érvényes.”

„Az emberek közötti együttéléshez a kölcsönös tisztelet légkörére van szükség, hogy segítse a békét emberek és nemzetek között” - folytatta Benedettini.

„Az éles kritika és a másikat kinevetésének egyes formái az emberi érzékenység hiányát jelzik, s egyes esetekben megengedhetetlen provokációt jelenthetnek. A történelmet olvasva látjuk, hogy nem ez gyógyítja be a sebeket a népek életében” - tette hozzá a sajtóiroda képviselője.

A tiltakozó reakciókkal kapcsolatban Bene-

dettini elmondta: „Egyetlen ember, vagy egyetlen sajtóorgánium által elkövetett sértést nem lehet az adott ország köztisztviselőinek felrólni, amelyek tisztségviselői azonban felléphetnek, s kötelességük is fellépni ezek ellen, az ország törvényei szerint. Az erőszakos tiltakozások ezért éppúgy elítélendők. A sértésre adott válasz nem lehet idegen a vallások igazi lelkiületétől: az akár tettekben, akár szavakban megnyilvánuló türelmetlenség, akár cselekedetként, akár válaszmegreakcióként indul is ki, mindig komoly fenyegetést jelent a békére”.

RV/MK

HÁROM ...

Folytatás a 4. oldalról

Azon a napon viszont, amikor ott jártam, nem a hűség dominált. Ellenkezőleg, a vezeklés, a bűnbánat és a befelé fordulás. Nagypéntek volt. Késő délután mindenki a Piazza felé vette az útját. Várták a vezeklők menetét. És amint megpillantották az első alakot, az imént még hangos, vidám sereg hirtelen elhallgatott. Tisztelettel vegyes kíváncsisággal nézte a vezeklőruhás, szótlanul közeledő csuklyás menetet. És ahogy a templom felé tartva elhaladtak a tömeg mellett, mintha komolyáguk hatott volna a körülállókra.

A világ minden sarkából jövő turisták és a helybeliek sokasága elgondolkodva, csendesen oszlani kezdett. Nagypéntek mélysége hatott még azokra is, akiknek ez a különös „felvonulás” nem jelentett mást, mint otthon elmondandó ritka úti élményt.

Tehuco észak-mexikói kis település. Katolikus templomába havonta egyszer látogat el a nagyon messziről jövő pap. Az év nagy részében „helyettese” a lakosság által megválasztott „falu bölcse”. Ez a jó megjelenésű, idős férfi magyarázta el nekünk, tolmács közvetítésével, a nagyböjt jellegzetességeit.

Míg hűséggyökereid a vigasság napja, hamvazó szerda reggelén az imént még mulatozók elindulnak a negyven napos vándorlásra, zarándokútra. Aki kér valamit, halás a csodálatos gyógyulásért, vagy akinek „van min elgondolkodnia”, negyven napon át járja az úttalan utakat,

ség van politikára és politikusokra? Hiszen köz nélkül közös ügyek sem léteznek. S ki vágya ezek után arra, hogy e nemzet fölötti „super-ego” vegye vállára ügyeit? „Jöjjön el a te országod” - tanította Jézus az apostolokat jól imádkozni Isten országáért. Azért az országért, amelyet a közösség békéje, szeretetegysége teremt meg az isteni örök törvények fundamentumán. Ahol nem giccs az ima, nem giccs a hit, remény, szeretet, ahol nincs gyűlölködés, és ahol a fegyverekből ekevasat kalapálnak.

Ha csak egyet is kihagyunk ezen alkotókövekből, megdől az ország épülete. Egy ideje úgy tűnik, minden építőanyag elfogyott, de legfőképp az összekötő elem az erkölcs és az érték. Helyébe az istenkáromlás, a lélekgyűlölet lépett. Ajtóban a kísértő, vigyázz! Szavaival hívó egy dalt simogató, és tal lencsét ígér, miközben belerúg legszentebb érzelmeidbe!

Toldi Éva, Veszprém

a sivár, vízben, élelemben szegény vidéken. Az este közeledtével élelemért kopogtat be az idegen házakhoz, hogy másnap folytassa vándorlását. Negyven nap után rongyosan, fáradtan ér vissza a falujába. A templom előtt fogadják, de nem engedik be. Szakadt göncét, köpönyegét, takaróját, fejfedőjét a templom előtt álló kis kereszt elé dobja. S amikor már minden vándor odahordta viselt holmiját, az egész halmot meggyújtják, jelképesen elégetve minden rosszat. A vándor megmosakszik, tisztá ruhát ölt, most már ő is bemehet a templomba, hogy a papot helyettesítő falu bölcse vezetésével rója le tiszteletét a katolikus szentek és ősei kiválasztottjai előtt. Aztán kezdődhet az evés-ivás, mulatozás, hiszen maga és világa előtt is kiálta a próbát.

Bitskey Ella, Sarasota, Florida

AGYÓ - ITT...

Folytatás a 5. oldalról

adófizetők pénzéből működtetett kelet-közép-európai adások leállítását. „Hallgassák a magyarok a BBC angol nyelvű világszolgálati műsorait” - hangzott az érv. „Még nem tudnak olyan sokan angolul” - válaszolta a fennmaradásáért küzdő magyar adás főszervezője.

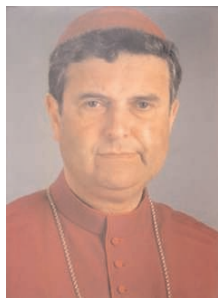
A közelmúltban azonban nagy stratégiai értékelés indult meg a BBC-nél, több ezer fős elbocsátások kezdődtek el, és a politikai tanácsadók szükségeseknek vélték a magyar, a lengyel, a cseh és a szlovák műsorok folytatását, végül kilenc adás megszüntetéséről döntöttek, hogy az így nyertető pénzzel egy új arabnyelvű BBC tévét alapíthassanak.

Mi tagadás, bárhol berzenkedem múltam egy részének eltörlése ellen, az ellen, hogy negyvenévi BBC-munka után nem viszt több utam a Bush House nyolcadik emeletére, ahová a zezugos folyosókon álomban is eltaláltam volna, a BBC magyar nyelvű adásának már csak viszonylag kevés értelme volt. Ehhez hasonlóan tárgyilagossá, kiegyensúlyozott rádióadás még nem nagyon található Magyarországon, de az igyekezet jelei mutatkoznak, nem egyszer olyan budapesti rádiósoknak köszönhetően, akik a BBC-nél tanulták a mesterséget az utóbbi tíz év során.

Mindent megfontolva, azt kell mondanom, amit az emigráns magyar irodalmi folyóiratok szerkesztői, például Párizsban Méray Tibor és Münchenben Borbándi Gyula mondtak, amikor több évtizedes munka után az utolsó szám került ki a kezük alól: „a mór megtette kötelességét, a mór mehet...”

Sárközi Máttyás

HÍREK - ESEMÉNYEK

Jakubinyi György
érsek 60 éves

A Gyulafehérvári főegyházmegye főpásztora február 13-án töltötte be életének 60. születésnapját. 1974-től - 20 éven át - a gyulafehérvári Hittudományi Főiskola tanára, aki a papságra készülő oktatásában és nevelésében dolgozott, majd 1990-től, mint segédpüspök

részt vett a főegyházmegye kormányzásában is. 1994-től, immár 16-ik éve a főegyházmegye Főpásztora. Tevékenységében kettős kihívásnak kell megfelelnie: örökönie kell egyrészt a keresztény hit megtartása és elmélyítése fölött - mai globalizálódó világunkban, másrészt híveinknek magyarságukban a szülőföldön való megmaradása fölött, amely nem kis feladat. E kihívások közepette tevékenységét főleg a következők hatják át: az egyháztól elkobozott javak, épületek, kultúrkincsek visszaszerzéséért vívott küzdelem, a II. Vatikáni zsinat szellemének meghonosítása a főegyházmegyei zsinat megtartása és határozatainak végrehajtása által, új templomok építése, a régiek fel-

újítása, katolikus intézményeink és iskoláink újjaszervezése - írja köszöntő levelében a főegyházmegye segédpüspöke, Tamás József általános érseki helynök és hozzáfűzi: Biblius teológiai munkásságáért méltán avatták 2001-ben a Babeş-Bolyai Tudományegyetem díszdoktorává; a katolikus egyház és az erdélyi magyarság érdekében végzett tevékenységéért pedig méltán kapta 2002-ben a Stephanus díjat, 2003-ban a Fraknoi Vilmos és a Bethlen díjat.

Az Életünk szerkesztősége tisztelettel köszönti Erdély Főpásztorát hatvanadik születésnapja alkalmából: ad multos annos. Életére és munkásságára a jó Isten bőséges áldását kéri. Cs. F.

A portugál köztársasági elnök, *Jorge Sampaio* a portugál Köztársasági Lovagrend parancsnoki rangjával tüntette ki Kondor Lajos verbita szerzetest. A magyar szerzetes, aki a fatimai pástortgyermekek szentté avatási perének viceposztulátora, öt évtizedes munkáját kapta a kitüntetés.

A kitüntetés *Frei Vitor Melicias OFM*, a lovagrend nagykancellárja adta át január 18-án, szerdán este Lisszabonban. A ceremónián jelen voltak többek között *Serafim Ferreira da Silva* leiria-fatimai püspök, *Amândio Tomás* az Apostoli Nunciatúra képviselője, *Jean-François Lantheaume*, a Portugál Katolikus

Kondor Lajos
kitüntetése

terjeszti szerte a világon, különösen Közép- és Kelet-Európa országaiban.

1961-ben nevezték ki a pástortgyermekek szentté avatási pere viceposztulátorának. 1978-ban az akkor leirai püspökkel, *Alberto Cosme do Amarallal*

SZÁJRÓL SZÁJRA

A kávéról

Származásáról, felfedezéséről ez a kedves anekdota maradt fenn: Abessziában - a mai Etiópiában - történt hajdanában, hogy egy kecskét legeltetett pástort panaszkodni ment a közeli kolostorba. Elmondta, hogy kecskéi éjszaka sem lelnak nyugodalmat, ugrálnak, futkároznak, a farságok minden jele nélkül. A szerzetesek utánajártak a dolognak és ott, ahol a kecskéik legelni szoktak, sötétzöld növényt találtak, zöld, sárga és piros cseresznyére emlékeztető gyümölcscsel. Szedtek belőle egy szakajtóra valót és a kolostorban főzetet készítettek belőle, majd a főzetet megtették. Legnagyobb meglepetésükre ők sem érezték semmi hajlandóságot az esti alvási, és virrasztva imádkoztak reggelre.

Ezzel a rövidke mesével „tisztáztuk” is a kávé felfedezésének történetét. Most már csak a nevét kellene - származását illetően - megmagyarázni. Azt tudjuk, hogy a nyugati világba török közvetítéssel érkezett.

Eredetileg azonban arab neve volt, és pedig *Kahwah*, ami erőt jelent. Ebből lett a török *kahvé* és a későbbiek során a német *Kaffee*, az angol *coffee*, az olasz *caffè*, a francia *café*, sőt még az orosz *kaphe* is. Természetesen a mi kávénk is innen származik.

Van azonban egy másik magyarázat is, amely a nevet *Kaffa* város nevéből vezeti le, de tudósok ezt is a mesék világába sorolják.

Az első kávé szállítmányok a tengeri kikötők és közeli városok útján érkeztek

Európa nyugati vidékeire. Feljegyzések szerint Oxfordban 1650-ben, Londonban 1659-ben, 1663-ban Amsterdamban és Den Haagban nyíltak kávéházak. De minket természetesen az érdekel a leginkább, hogy hozzánk hogyan érkezett el a kávé. Persze a törökök hozták a kávéivás szokását hazánkba és néhány évvel Buda török megszállása után a *defterdaro*k (pénzügyi hivatalok vezetői) adóajstromában már szerepelnek budai és pesti kávézók - *kahvé hánék*. Ne gondoljunk itt a későbbi kávéházakhoz hasonló lokalitásokra, ezek csak amolyan szerény kávéházak voltak, többnyire a török fürdők közelében, csak török használatra. A korabeli Magyarországon még sem a nemes, sem a közember nem iszik kávé, török szokásnak tartja. A kávéház szó is csak a XVIII. század elején tűnik fel nyelvünkben. Sőt a „kávé” szót is csak 1655-ben írta le először magyarul Zrínyi Miklós a *Szigeti veszedelemben*. Az első híres magyar kávéfogyasztó Bethlen Miklós volt, aki önéletrajzában beszámol arról, hogy étkezések után olykor kávéval ivott.

Szólni kellene még *Franz Georg Koltschitzky*ről, aki Bécs török ostroma idején szerzett érdemeiért ajándékba kapta a visszavonuló törökök által hátrahagyott kávé. De ez már a bécsi kávéházak történetéhez tartozik és erről - talán - majd máskor bővebben.

Közreadta:

Ramsay Győző

együtt találkozott II. János Pál pápával, hogy hivatalosan is megkezdődhessen a boldoggá avatási eljárás.

II. János Pál pápa 2000. május 13-án, a jelenések emléknapján Fatimában avatta boldoggá Jácintát és Ferencet.

Kondor atya jelenleg a két kis pástort szentté avatásáért munkálkodik. Továbbra is Fatimában él, tavaly ünnepelte aranymiséjét, ami egybeesett Portugáliába érkezésének 50. évfordulójával. Saját szavai szerint ez az ötven év az egyház szolgálatában telt, és valamennyit Fatima üzenetének terjesztésére szentelte. Mint fogalmazott, „az egyház nem lehet eléggé hálás Fatimának és a pástortgyermeknek, akik a gyermekek előtt is megnyitották a szentté válás útját. Ez Isten nagy kegyelme Portugália számára, hiszen ezek a gyerekek egyszerűek, de engedelmesek voltak, és hősiesen válaszoltak az isteni meghívásra.” RR/AM/EK

Folytatódik a közép-európai katolikus együttműködés

Az osztrák és a magyar püspöki konferenciák ez év június 19-21. között *Mariazellben* együttes ülést tartanak a két ország katolikusai közötti együttműködés további erősítése érdekében.

A *Mariazell* alapításának 850. évfordulója alkalmából az osztrák püspöki konferencia meghívására XVI. Benedek pápa 2007. szeptember 8-án elzarándokol a kegyhelyre. Az eseményen a 2004-ben *Mariazellben* megrendezett Közép-európai Katolikus Találkozóhoz résztvevő nyolc ország katolikus egyházai is képviseltetik magukat.

A nyolc ország helyi egyházai csatlakoznak a spanyolországi Valenciában megrendezendő Családok Világtalálkozójának (2006. július 1-9.) eseményeihez. Minden országban a világtalálkozó témáját elmélyítő záródokumentumot szerveznek a családok és a családpassztorációban résztvevők számára. Ezekről a programokról kölcsönösen tájékoztatják egymást a helyi egyházak. MKPK

Autósbüjt Ausztriában

Ausztriában a katolikus és az evangélikus egyház arra buzdítja híveit, hogy a nagybüjtű időben „büjtöljenek” az autózásban is. A tavaly *Grazban* már sikeresen elkezdett akcióhoz most a két egyház Ausztria szerte csatlakozni kíván. Arra kéri híveiket, hogy hamvazószórdától húsvétig kevesebbet autózzanak, s ezzel a környezetvédelemhez is járuljanak hozzá.

A környezetvédelmi célkitűzésen túl az akcióval az egyház az ENSZ felhívására is válaszol. A nemzetközi szervezet ugyanis arra kérte a vallási közösségeket, hogy tapasztalataikat állítsák az életstílus szükségessé megváltoztatásának szolgálatába.

„A nyugati iparosodott társadalmakban az emberek azt gondolják, az autó szabadságot jelent” - mondta *Michael Rosenberger* professzor, a Linzi Egyházmegye környezeti felelőse. - „Ez bizonyos szempontból igaz is. De afölött gyakran átsiklunk, hogy az autó sok szabadságot el is vesz. Az autósbüjt értelme az lehetne, hogy újra felfedezzük ezt az elvesztett szabadságot.”

A Felső-ausztriai Közlekedési Szövetség különjegyzekkel támogatja az autósbüjtöt. Az akció nyomán vonzó ár ajánlatok és menetrendek hívatottak minél több embert átszalogtatni a tömegközlekedésre. KAP/MK

Szeretlek, Faust

A budapesti Szabó Dezső Katakombaszínházban januárban bemutatják Pozsgai Zsolt Mindszenty József hercegprímás életéről szóló színművét, amelynek címe: Szeretlek, Faust. A két részes Mindszenty József életéről szóló drámai játék cselekménye: 1944 Sopronkőhida. A börtönben két „híres rab”, Mindszenty József és Jávor Pál. Két ellentétes személyiség, két különböző életszemlélet. A hitét

Március 15-re emlékezünk

PETŐFI ÉL!

Petőfi él! De nem, mint hiszitek, Nem, mint bágyadt tekintetű öreg. A kor arcára nem véssett redőt, Fehér hajjal ne képzeljétek őt. Fejét fenn hordja most is; szeme fényes; Oly fiatal még: csak huszonhat éves!

Petőfi él! De nem volt soha rab. Ne higgyétek, nem hord ó láncokat! Kard van kezében, ajkán harci dal; Előreszángul, mint a bőszi vihar, És túlharsogja az ágyuk moraját Szent himnuszra, egy szó: Világzsabadság!

Petőfi él! Lánglelte fenn virraszt. Vénység, halál sohasem érik azt. Lázás szívével, ifjan, szabadon Él és fog élni, édes magyarom. Lesz trónok és országok pusztulása; De az ő sírja mégse lesz megásva! 1877

Reviczky Gyula (1855-1889)

Lányi Irén szerzői estje Münchenben

A müncheni Széchenyi Kör a Magyar Katolikus Misszió házában január 20-án szerzői estet rendezett Lányi Irénnek, a városban élő írónőnek. A ház nagy előadótermét az utolsó székig megtöltötte az érdeklődő népes közönség, sorokban a müncheni magyar írók *doyenje*, Szamosi József. A megjelentek élénk figyelemmel kísérték a mintegy két és fél órás műsort. Ezt Borbándi Gyula vezette be, röviden ismertette a hajdani Délvidékről származó szerző eddigi életét és munkásságát, majd beszélgetett vele írói szerepvállalásáról, mesterségéről és alkotói felfogásáról. Ezt követően a szerző magyarázataival kiegészítve részletek hangzottak el a bácskai magyarság háború utáni tragikus sorsát felelevenítő és életrajzi elemekkel gazdag „Lélekharang” című, 1999-ben megjelent regényéből. A szemelvényeket Balla Noémi és Kucsera János olvasta fel. A műsor befejező részében Lányi Irén művének fogadtatását, valamint a bácskai magyarság háború utáni tragikus sorsát érintő felvilágosításokat adott. Mondanivalóit azzal a lehangoló végkicsengéssel zárta, hogy Bácskában, mint napjaink történései is igazolják, szerbek és magyarok békés együttélése máig sem nyert megnyugtató megoldást. **Figyelő**

Chamisso-díjat kapott

A két évtizeddel ezelőtt alapított Chamisso-díjat, amellyel Németországban a legrangosabb nemzeti író, de külföldről származó szerzőket tüntetik ki, idén a magyar származású *Zsuzsanna Gahsén*nak ítéltek oda. Mint a kitüntetést müncheni átadása során Esterházy Péter méltató beszédében kifejtette, Zsuzsanna Gahset nemcsak németül írt, mintegy 20 könyvéért tisztelték meg a 15 ezer Euróval járó Chamisso-díjjal, hanem a magyar irodalom németországi tolmácsolásáért is. Zsuzsanna Gahse gyerekkorában - a szabadságharc leverését követően - került előbb Ausztriába, majd Németországba, ahol a kortárs magyar próza és költészet alighanem legavatottabb fordítójaként tartják számon. M.G.Y.

megszállottan őrző Pap, és a változásra mindig kész Színész. Kettejük időutazása alatt a Pap végignézheti saját életét, nem csak a múltját, a jövőjét is - és ezzel képet kaphatunk a magyar történelem fájdalmas századáról. Az előadásban ismert, valódi alakok elevenednek meg, küzdenek a korrallal és egymással. Az ünnepi előadásra az Ökumenikus Imahét és a Magyar Kultúra Napja alkalmából került sor. MK

